

Glasilo Jugoslovanske knjižne zveze. — Cena 38 Din. za celo leto. — Za prejemstvo 60 Din. — Poštne oznake številka 1 Din. — V izdajnem delu vsaka drabna vsebina ali nje prostor 10 Din. — Izhaja vsako sredo ob 6 urah. — Spati in dopis naj se pošljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnatna reklamacije in izjave pa Upravništvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Keplarjeva ulica štev. 6.

Narodni poslanec Vlad. Pušenjak:

Plačilo davkov po novem davčnem zakonu.

Četudi so bili prejšnji štirje od radičevcev in žerjavovcev sestavljeni načrti davčnega zakona mnogo slabjši ko sedanji, četudi so l. 1926. radičevci strastno napadali v svojih listih vse one poslance, kateri nismo hoteli brez vsakega pretresa glasovati za predloženi davčni zakon, so pri pretresu sedanjega davčnega zakona, ki je mnogo boljši ko oni, za katerega so radičevci glasovali, v davčnem odboru delali mnogo cvir, govorili cele ure proti onim določbam zakona, za katere so l. 1926. sami glasovali, pri razpravi v narodni skupščini pa so se naravnost trudili, da bi preprečili sprejetje davčnega zakona.

Kaki razlogi so merodajni za to postopanje radičevcev in z njimi združenih samostojnih demokratov? Na ves glas sicer vpijejo, da je nujno potrebno izenačenje davkov, da so prečanski kraji preobremenjeni, a kljub temu so smatrali za svojo dolžnost onemogočiti sprejetje novega davčnega zakona. Zakaj vse to? Radičevci in samostojni demokrati vedo dobro, da je davčni zakon, ki je bil sprejet v narodni skupščini, dober, vedo dobro, da je znatno boljši ko prejšnji davčni zakon, katere so predložile vlade, v katerih so sedeli samostojni demokrati oziroma radičevci, vedo dobro, da se je glede ugodnosti za davkoplačevalce šlo do skrajnih mej, a so nasprotovali sprejetju zakona samo radi tega, ker niso v stadi, ker se ne morejo pohvaliti z zaslugi, da so izvedli — izenačenje davkov. Ko so imeli moč v rokah, ko bi bila njih dolžnost, da izvedejo izenačenje davkov, se niso za to brigali, sedaj pa se jeze, da je sedanja vlada, v kateri je zastopana tudi SLS, odločno izvedla novi davčni zakon, katerega cilj je izenačenje davkov v vsej državi in omiljenje davčnih bremen v onih pokrajinah, v katerih so davčna bremena pretirana.

Vsak resničen prijatelj ljudstva, vsak pravi zastopnik naroda se raduje, ko je vlada odločno vztrajala na tem, da se je sprejel zakon, ki prinaša ljudstvu mnogo ugodnosti, samo naši radičevci in samostojni demokrati so smatrali za nujno potrebno ovirati sprejetje tega zakona, na katerega

smo čakali skoro — 10 let. S svojim postopanjem naši liberalci jasno kažejo, da ne želo izenačenja davkov, da so njihove izjave le — pesek v oči nepoučeni javnosti.

V sledečih vrstah hočemo s številkami jasno in odkrito dokazati, da bo ogromna večina davkoplačevalcev v Sloveniji po novem davčnem zakonu od prihodnjega novega leta dalje plačevala skoro za polovico nižje davke skoro pri vseh davčnih vrstah, da bodo le veliki posestniki s posestvi okrog 100 ha — v Sloveniji silno neznamno število — nosili ista bremena, ko sedaj, n. pr. pri zemljiškem davku, bodo pa oproščeni dohodnine, katero morajo sedaj plačevati. Oglejmo si številke!

1. Zemljiški davek.

Poglejmo, koliko znaša ta davek sedaj in koliko bo znašal v bodoče! Za primer vzamemo tri posestva v izmeri 5 ha, 10 ha in 20 ha; zemlja je srednje vrste, ne najboljša, pa tudi ne najslabša.

Katastrski čisti donos znaša sedaj za 1 ha 7 Din, po novem bi pa znašal 161 Din.* Sedaj znaša zemljiški davek pri posestvu

	5 ha	10 ha	20 ha
20% od kat.		dinarjev	
čistega donosa	7.—	14.—	28.—
150% doklada	10.50	21.—	42.—
500% izr. doklada	87.50	175.—	350.—
komorska doklada	24.—	37.—	62.—
invalidski davek	48.—	74.—	124.—

Din 177.— 321.— 606.—

V novem davčnem zakonu ni določena davčna stopnja, temveč se bo ista določila šele v finančnem zakonu, ko se bo vedelo, koliko bo znašal katastrski čisti donos za posamezne pokrajine. Skoro gotovo moremo trditi, da bo davčna stopnja znašala 10% katastrskega čistega donosa; da pa potola-

* Pripomniti je treba, da pomenja tudi sedaj 7 Din povprečni katastrski čisti donos, da znaša isti pri prvovrstnih parcelah več ko 7 Din, pri parcelah v zadnjih bonitetnih razredih pa manj ko 7 Din pri ha. Isto velja glede povprečnega katastrskega čistega donosa 161 Din, ker bodo tudi po novem zakonu zemljišča razdeljena v osem bonitetnih razredov.

žimo tudi one, kateri preveč radi verjamejo liberalnemu časopisju, hočemo vzeti v poštev tudi davčno stopnjo 12%, katero je prvotno sklenil davčni odbor, a jo potem umaknil kot previsoko.

Pri posestvu 5 ha bo znašal osnovni davek (davčna stopnja 10%) 80.50 Din, dopolnilnega davka ni, ali (davčna stopnja 12%) 96.60 Din, torej za 96.50 Din oziroma 60.40 Din manj ko sedaj.

Pri posestvu 10 ha bo znašal osnovni davek 161 Din ali 193.20 Din, dopolnilni davek pa 32.20 Din, skupaj 193.20 Din ali 225.40 Din. Davek bo znašal za 127.80 Din ozir. za 95.60 Din manj ko sedaj.

Pri posestvu 20 ha bo znašal osnovni davek 322 Din ali 386.40 Din, dopolnilni davek pa 128.80 Din, skupaj 450.80 Din ozir. 515.20 Din. Davek bo znašal za 155.20 Din ozir. 90.80 Din manj ko sedaj. Opomniti pa treba, da je posestnik z 20 ha zemlje srednje kakovosti plačeval navadno še dohodnino, katere ni bila nič manjša ko zemljiški davek po novem zakonu, v katerem je dohodnina ukinjena.

Mirno lahko trdimo, da bo zemljiški davek pri malih in srednjevelikih posestvih približno za polovico nižji ko doslej. Ako pa bi se zgodilo, da bi komisije določile pretirano visok katastrski čisti donos, je pa sigurno, da bo narodna skupščina določila nižjo davčno stopnjo ko 10%.

2. Hišno-najemniški davek.

Kmečke hiše v kmečkih občinah so proste tega davka, pri kmečkih hišah v trgih in mestih se bo po izjavi generalnega ravnatelja davkov davčna podlaga vzela zelo nizko. Proste so tega davka tudi hiše zadrug in združnih zvez.

Hišno-najemni davek pri letni čisti najemini 10.000 Din je znašal doslej 3876 dinarjev, pri čisti letni najemini 20.000 dinarjev je znašal doslej 7752 Din, po novem davčnem zakonu bo znašal v prvem slučaju 1400 Din, v drugem slučaju pa 3000 dinarjev, znatno manj ko polovica sedanjega davka.

Omeniti treba, da bo znašal hišno-najemni davek pri čisti letni najemini čez 70.000 Din še za več ko 40% manj ko sedaj.

3. Splošna pridobnina.

Obrotnik, ki ne zaposluje več ko štiri pomočnike, plača sedaj, če doseže letno 20.000 Din, 30.000 Din, 40.000 Din dohod-

Tri velika dela sedanje vlade.

kov, pridobnine in dohodnine 1827 Din, 3236 Din, 4890 Din, po novem davčnem zakonu pa bo plačal 1650 Din, 2550 Din, 3550 dinarjev, torej znatno manj ko sedaj.

Trgovci z letnim dohodkom 20.000 Din, 50.000 Din, 100.000 Din je do sedaj plačal pridobnine in dohodnine 2227 Din, 7270 Din, 16.618 Din, po novem davčnem zakonu pa bo plačal 2450 Din, 6550 Din, 14.550 dinarjev. Tudi trgovci bodo v splošnem manj plačevali ko doslej.

4. Poseben prispevek.

Ta davek tvori sedaj pretirano obdavčenje naše industrije in vseh podjetij, ki so zavzeta javnemu polaganju računov. Z ugledi bodoče pojavnosti sedanjo in bodočo obremenitev treh podjetij, katerih davčno odmerno podlago tvorijo dohodki 100.000 Din, 250.000 Din in 1 milijon dinarjev. Sedaj plača podjetje v prvem slučaju 41.800 Din, v drugem 114.000 Din, v tretjem Din 513.000. Podjetje z isto davčno odmerno podlago in istim razmerjem med lastno glavnico in čistim dobičkom bo plačalo po novem davčnem zakonu 14.000 Din, 40.000 Din, 180.000 Din pridobnine, vobče manj ko polovico dosedanjega davka.

5. Davek na uslužbenca.

Pod to oznako so združene tri vrste dosedaj obojeležnih davkov, in sicer davek na plače državnih nameštencev, davek na plače zasebnih in samoupravnih uslužbencev ter davek na ročno delo.

Državni nameštenci plačujejo doslej davek v iznosu 3—5% plače, povrh pa še invalidski davek in komorsko doklado.

Zasebni in samoupravni uslužbenci plačujejo doslej davek v iznosu 3,5—10% plače, povrh pa še invalidski davek in komorsko doklado.

Davek na ročno delo znaša 3,3% zaslužka.

Po novem davčnem zakonu bo znašal ta davek 2—15% plače, eksistenčni minimum znaša letno 4800 Din za vsakega uslužbenca, povrh pa še za vsakega otroka 1200 dinarjev, dočim do sedaj ni bilo eksistenčnega minimuma pri davku državnih in zasebnih nameštencev, pri davku na ročno delo pa je znašal brez ozira na število otrok 6000 Din letno.

Primerljajno davek na uslužbenca z mesečnim dohodkom 1000 Din, 2000 Din in 4000 Din.

Sedaj plačujejo državni nameštenci 48—68 Din, 96—136 Din, 192—272 Din davka mesečno. Zasebni in samoupravni uradniški plačujejo 53 Din, 116 Din, 272 Din mesečno. Ročni delavci plačujejo 33 Din, 66 Din, 132 Din mesečno.

Po novem davčnem zakonu bo plačal državni namesteneec, zasebni namešteneec ali ročni delavec, ki ima dva otroka, 9 Din, 48 Din, 173 Din mesečno davka. Davek na uslužbenca je pri nizkih dohodkih za več ko za polovico nižji ko sedaj, leče pri mesečnih dohodkih nad 4000 Din se približno sežanjemu plačila.

Redki bodo pri nas tisti, ki bodo po novem državnem zakonu morali plačati nekoliko več — tisti, ki so dosedaj res malo plačali, splošno pa bo od 1. januarja 1929 dalje davek za 40—50% nižji kot je dosedaj.

Prva Vukičevićeva vlada, v kateri je odlično sodelovala tudi Slovenska ljudska stranka, je odstopila in kakor vse kaže, nastopi jutri Vukičević s svojo drugo vlado pred narodno skupščino. Ob tej priliki je prav, da se malo ozremo nazaj: kaj je ta vlada naredila. Ali je opravičila nade, katere smo stavili nanjo ob času volitev, ali je skušala z uspehom in modrostjo izvajati program, ki si ga je načrtala: zboljševati gospodarsko stanje v državi, izmirjevati državo na znotraj in na zunan. Ta pogled nazaj je tem bolj potreben, ker so nasprotniki sedanje vlade skušali na vse načine dopovedati javnosti, da je bila ta vlada vsaj tako zanič kot večina prejšnjih, če ne še slabša.

Ko je demokratska Davidovičeva stranka prejšnji teden premišljevala, ali naj prisili vlado do odstopa ali ne, tedaj je ugleden Davidovičev poslanec izjavil, da je bila to najboljša vlada, ki smo jo dosedaj imeli.

Ne rečemo, da ni možna še boljša vlada, z mirno vestjo pa lahko jedimo, da je imel zgoraj imenovani poslanec popolnoma prav.

Ne bomo tu naštevali vseh podrobnosti, ki jih je dosedanja vlada rešila in ki si jih prejšnje niti dotekniti niso upale. Spominjamo samo na tri velike in globokosežne stvari, ki so za nadaljnji ugodni razvoj države naravnost odločilnega in življenjskega pomena.

Prvič. Sklepitev prijateljske pogodbe s Francijo. Ali se spominjate, kako je Italija že roljala s sabljo, kako je izzivala vojsko, vedoč, da mi nismo še dovolj pripravljeni. Ali nismo dan za dnem trepetali, da izbruhne oborožen spopad med nami in nadutimi sosedi? In kdo bi bil v takem spopadu v vsakem slučaju največ trpetel? Slovenci to- in onstran meje.

Sedanja vlada je s svojo modro zunanjo politiko preprečila krvava vojsko med nami in Italijo s tem, da si je znala poiskati v Franciji prijateljskega zavernika, ki bi v slučaju italijanskega napada ne dr-

žal rok navzkrižem. Od tistega časa sem so Italijani postali krotkejši in danes iščejo, kako bi se mirnim potom pobotali z nami.

Drugič. Izenačenje in znižanje davkov. Skozi deset let smo se glasno in kriče pritoževali: Slovenija je preveč obremenjena v primeri z drugimi pokrajinami, dajte nam nov davčni zakon, ki bo za vse enako veljal: bivše Avstrijce, bivše Ogre, Bošnjake, Hrvate in Srbe. Ne rečemo, da vlade niso poskušale rešiti to vprašanje. So. Toda do konca ga nobena ni znala in upala izpeljati. Zakaj vse tiste pokrajine, katere so doslej živele bolj na tuj kot na svoj račun, so se odločno upirale izenačenju. Sedanja vlada je to odločno in brezobzirno izvršila. In reči moramo: izmed petih načrtov je bil sprejet tisti, ki je bil za Slovenijo najugodnejši. Dočim žerjavovski in radičevski načrti Sloveniji niso prinašali nobenih olajšav temveč samo drugim pokrajinam nove obremenitve, je ta peti načrt, pri katerem je odločilno sodelovala naša stranka, prinesel znatno olajšavo za Slovenijo.

Davčni zakon za vso državo je bil sprejet in pride v veljavo s prihodnjim novim letom. Res ni še vse tako, kot bi želeli, toda v načelu je izvršeno kar smo zahtevali skozi deset let in na tej podlagi se bodo razne potrebne izboljšave mimorede lahko izvršile.

Tretjič. Zunanje posojilo skoro 14 milijard dinarjev. Naš finančni minister se je prejšnji teden vrnil z daljšega obiska v Franciji in prinesel demov novico, da je sklenjeno veliko posojilo 14 milijard dinarjev. Za naš gospodarski razvoj je to posojilo ogromnega pomena. Vsa neobhodno potrebna gospodarska dela, ki zahtevajo veliko denarja in se radi pomanjkanja istega niso mogla izvršiti, bo mogoče s tem posojilom izvršiti. S tem se bo na eni strani omejevala brezposelnost, na drugi strani pa bodo te gospodarske naprave nov vir dohodkov za državo in ljudstvo.

Za ta tri dela, ki jih je izvršila prva Vukičevićeva vlada, so taka, da docela

Neomejena varnost!

KRANJSKA HRANILNICA V LJUBLJANI

Knatljeva ulica št. 9, eno minuto od glavne pošte, na starejša hranilnica v Jugoslaviji (ustanovljena l. 1820) **zda last Ljubljanske oblasti**, katere jamči za vse njene obveze z vsem svojim premoženjem in davčno močjo, sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju ter izposoja denar glasom statuta na hipoteke in menice po zelo ugodni obrestni meri. Vloge v naši hranilnici so proste rentnega davka. Stanje vlog koncem decembra 1927 je znašalo okroglo Din 50.000.000.—.

opravičujejo zgoraj navedeno izjavo demokratskega prvaka, da je bila ta vlada izmed dosedanjih najboljša.

Da se je baš pod to vlado znatno omejila korupcija, ki je bila svoj čas na dnevnem redu, da je bilo sprovedenih več manjših zakonov, da je minister dr. Gosar izdal celo vedo za delavstvo koristnih odredb itd. tega niti ne omenjamo.

Po vsem tem je docela razumljivo, da je ogromna večina države smatrala ta odstop vlade samo kot čisto nepotrebno in škodljivo intrigo pribičevičancev in žerjavovcev, ki bi za vsako ceno radi prišli v vlado, v kateri bi zopet šarili kot so svoj čas, ko so pošiljali pretepaške bande na vse tiste, ki niso trobili v isti rog. Danes v Belgradu bolj kot pri nas vedo, da žerjavovce sprejeti v vlado pomeni spustiti kozla v zelnik.

Komedija v 5 dejanjih.

Prvo poglavje.

Žerjavovci in radičevci hočejo za vsako ceno v vlado. Zato je treba sedanjo vlado, čeprav je po mnenju demokratov od vseh dosedanjih delala najboljše (glej predidóči članek), vreči. Pridobijo starega poštenega Davidovića izrabijo njega užaljenost že od Velike noči sem, ko je njegov pristaš dr. Marinković tako rekoč brez njegove vednosti šel v vlado, ter mu dopovedo, da bi bila sedaj najbolj na mestu koncentracijska vlada. Davidović nasede, predlaga v svojem klubu izstop iz vlade. Njegov predlog večina poslancev sprejme, ker spoštujejo svojega voditelja in ga ne marajo žahtiti. Demokrati ministri izstopijo, demokrati stopijo v opozicijo, vlada vztraja, da se sprejme neobhodno potrebni davčni zakon. Demokrati, dasi v opoziciji, glasujejo vedno z vlado proti svojim novim tovarišem. Žerjavovci in Pucljevci glasujejo proti davčnemu zakonu, ki pomenja izenačenje in olajšanje davkov za Slovenijo.

Vlada odstopi.

Drugo dejanje.

Vukičević dobi naročilo sestaviti koncentracijsko vlado. SLS in radikali pravijo, da žerjavovci ne smejo v vlado, ker so že dovolj pokazali, kako znajo »vladati« in »gospodariti«. Radič pravi, da ne mara Vukičevića v vlado, pač pa Pribičevića. Vukičević mandat vrne.

Tretje dejanje.

Radič dobi mandat za sestavo koncentracijske vlade. Splošna veselost v Belgradu. SLS in radikali ostaneta na istem stališču. Radikalni klub ima sejo, na kateri vsi poslanci soglasno izjavljajo, da si ne pustijo od Radiča razbijati radikalne stranke in vsi izreko zaupnico Vukičeviću. Radič izjavlja, da bo kmalu sestavil vlado.

Četrto dejanje.

Dr. Perić, predsednik narodne skupščine, radikal, dobi naročilo, da sestavi koncentracijsko vlado. SLS in radikali vztrajajo: vlada mora biti taka, da bo res delala. Zato žerjavovcev ne sprejmejo v

NOVICAR

Ljubljanski občinski svet. Večina ljubljanskega občinskega sveta hoče z glavo skozi zid. Noče priznati zakonite moči oblastnega odbora, ki ima pravico dovoljevati računski provizorij. V seji, ki je bila 7. februarja so namreč esdeesarji in socialisti sklenili, da se proti tozadevnemu odloku velikega župana pritožijo. Žerjavovsko-socialistična večina je nato izvolila v razne odseke skoraj same svoje pristaše, s čimer je zagrešila že drugo nezakonitost. Občinski odborniki SLS so v znak protesta sejo zapustili, ostal je le g. Krek, ki je žerjavovcem in socialistom na podlagi njih ravnanja dokazal, da se na vse načine lepe delajo, da pa resničnega sporazuma s SLS ne marajo in s tem tudi ne rednega delovanja občinskega sveta. Posledice ne bodo izostale.

d Štiridesetletnico zdravniške službe je praznoval 15. febr. vrhniški župan dr. Janko Marolt. Župan je že od leta 1908. in ima velike zasluge za razne občinske gospodarske naprave, za občinsko hranilnico, vodovod in mlekarno, ki je eden glavnih virov dohodkov vrhniškega prebivalstva. Daj Bog našemu odličnemu somišljeniku še mnogo blagoslovljenih let v prih vrhniških občanov!

d Samostojne laži. Kako samostojneži lažejo, presega že vse meje. Po kranjskem okraju z vso trdovratnostjo širijo vest, da

vlado. Radič zahteva Pribičevića. Perić vrne mandat.

Peto dejanje.

Vukičević dobi naročilo, naj sestavi koalicijsko delovno vlado, kakor je bila dosedaj. Davidović načelno ni zoper to.

Peto dejanje se še vrši.

Če Vukičević res sestavi delovno vlado, kot je bila dosedaj — čemu je potem Davidović igral to politično komedijo in to na željo žerjavovcev, katerim se kljub temu ni posrečilo priti v vlado.

Če pa se Vukičeviću ne posreči sestaviti delovne vlade, se bo peto dejanje završilo z — novimi volitvami.

Zopet nov dokaz, kako so žerjavovci res sposobni za resno delo v državi.

POLITIČNI ZAPISKI

Kako dokazuje »Kmeti list« da davek ne bo znižan. Radičevci in z njimi zvezane žerjavovce nič na svetu tako ne boli, kot dejstvo, da je Vukičevićeva vlada, vzlic peklenškemu nasprotovanju »kmetijske demokracije« izglasovala novi davčni zakon, po katerem bodo davki izenačeni in znižani. »Kmet. list« tega, za naše poslance in naše ljudstvo tako važnega uspeha noče priznati, ampak kratko-

je poslance Brodar izposloval uvoz krompirja brez carine. To grdo laž je g. Brodar krepko zavrnil na zboru zaupnikov v Kranju. Podrobneje glej med dopisi. Ali samostojneži nimajo nobenih drugih sredstev več, da svojo polomljeno barko vzdrže na površju, kot take neumne laži?

d Državni most preko Kokre nad Kranjem. Ministrstvo financ je z dne 4. jan. t. l. otvorilo prvi kredit za preddela tega mostu v iznosu 400.000 Din. V letošnjem proračunu za leto 1928-29 je za ta most še predvidena vsota 1,081.570 Din Licitacija za ta dela je razpisana na 28. februarja t. l. Poslanec Brodar se je že dve leti boril, da se sedanji slabi železni most nadomesti z novim močnim železobetonskim, ter končno uspel. Siem se odstani velika nevarnost, ki je zadnji čas pretila na tem visokem mostu. Ob enem pa je tudi olajšano za težki avtomobilni promet, ker je bila do sedaj predpisana težina.

d Redek jubilej G. Jakob Janežič, oskrbnik v tovarni Stemberger-Mellitzer v Mengšu je obhajal 10. febr. t. l. 50letnico svojega službovanja pri istem podjetju.

d Kdo je vzrok zapostavljanja katoliške Cerkve? Slovaški škof Jan Vojtasak je napisal sledeče: »Premišljujemo in ne moremo razumeti, zakaj katoliška Cerkev, država božja na zemlji, ki ima največje število pripadnikov in s katero se ne more primerjati nobena država sveta, zakaj mora

malo trdi, da ne bo tako in »dokazuje« takole: »1. da se državni izdatki, zlasti za armado, ne bodo znižali, pa tudi izdatki za druge državne potrebe ne, 2. če pa se izdatki ne znižajo, bo treba plačevati najmanj vsaj toliko davka, kakor poprej, ravno tako pa je jasno, da Srbijanci ne bodo plačevali nit vinarja višjega davka«. — »Kmeti list« mora imeti svoje bralce za zelo omejene, da si upa na dan s takim »dokazovanjem«. Opozarjamo zlasti podeželske samostojneže, da točno prečitajo uvodni članek našega poslanca Pušenjaka v današnji in prejšnji številki »Domoljuba«, ki se nanaša na plačevanje davkov v bodočem letu in jasno jim bo, kako drzna je radičevska gospoda v laži in zavijanju.

Povest o vitezih. »Delavski politik« ni všeč, ker je naše časopisje socialističnega poslanca Petejana, ki se je zavzel v parlamentu za orjunaša, okrcalo po zaslugi. Zmerja nas z vitezi iz Zaloške ceste. Če je trboveljske mučenike pozabila, naj se »Delavska politika« raje vzmernirja nad stotinami nedolžnih žrtev o priliki socialističnega divjanja julija lanskega leta na Dunaju in naj se spominja tudi stotisočev umorjenih delavcev in kmetov v ruskem socialističnem raju, da bo povest v rdečih vitezih — popolna. Kar se pa Zaloške ceste tiče, naj se pa »Delavska politika« spomni, kako so baš nekateri socialistični prvakarji od zadaj tiščali nedolžne ljudi pred bajonete, potem pa so junaško pobegnili.

žrebanje Stadionske loterije 25. marca!

ta Cerkev tudi v najmanjši državi beračiti za svoje pravice. Kdo je temu kriv? Časopisje! Če bi imeli katoličani tako razširjeno domače in svetovno časopisje kot nasprotniki vere in Cerkev, pokazalo bi se na mah, da je najmočnejša velesila sveta — katoliška Cerkev.

d Šesto obletnico papeževanja je praznoval 12. febr. papež Benedikt XI. — Presvetli knezoškof dr. A. B. Jeglič je opravil v ta namen preteklo nedeljo v ljubljanski stolnici slovesno sv. mašo z zahvalno pesmijo. Katoliški Slovenci žele sv. očetu tudi ob tej priliki še mnogo blagoslovljenih let!

d Pogodba glede oddajne radio postaje v Domžalah je bila 8. febr. med ministrom za pošto in Prosvetno zvezo v Ljubljani podpisana.

d Selski pismonoše imajo pravico do pokojnine. Ministrstvo za pošto in brzojav je izdalo odredbo, po kateri se vsi selski pismonoše, ki imajo 21 let službe, smatrajo za državne uslužbence s pravico do pokojnine.

d Celokupno število stanovanjskih odpovedi za maj 1928 znaša ta čas v Ljubljani 1200. Jih bo še gotovo več!

d Ustanove vdovam in sirotam državnih nameščencev. Hranilni in posojilni konzorcij javnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani razpisuje za leto 1928. iz sklada Ivana Rostana 20 ustanov po 300 dinarjev za najbednejše vdove in sirote po državnih nameščencih, pa tudi za preostale po onih narodnih borbah, ki so padli v boju za naše osvobodjenje. — Prošnje naj se pošljejo na upravni odbor konzorcija do 30. aprila 1928. Prosilke naj prošnjam prilože od občinskega ali župnijskega urada potrjeno dokazilo, da so res ubožne, ali pa radi boleznih in onemoglosti nesposobne za pridobivanje.

d Državna gozdna drevsnica v Kočevju ima v zalogi 60.000 2letnih črnih borovcev po 80 Din za 1000 komadov. Ta vrsta borovcev je zelo prikladna za pogozdovanje slabe izžrpane zemlje, za peščeni in kraški svet. Kdor se zanima za to vrsto borovcev, naj naroči ali vpraša »Okrajni gozdni urad« v Kočevju.

d 300.000 Din je odobril minister socialne politike dr. Gosar za nabavo inventarja novih prostorov Delavske zbornice v Ljubljani.

d 25letneco umetniškega delovanja slavi letos slovenski operni basist g. Julij Betetto.

d Važno za invalide. Člen 86. finančnega zakona določuje način v rlačevanju davkov državnih nameščencev in vpokojencev. Ker so nekatera davčna oblastva raztegnila ta člen tudi na dohodke invalidov, je izdala direkcija davkov vsem finančnim in državnim oblastvam naredbu, da se mora ta člen tako tolmačiti, da se ne tiče oseb, ki dobivajo invalidnino po invalidskem zakonu. Ta naredba je stopila v veljavo 1. januarja 1928.

d Stadionske sreče se dobe po deželi pri vseh crlovskih odsekih in pri odboru za stadionsko loterijo v Ljubljani (Ljudski dom) Zrebanje bo nepreklicno 25. marca, zato hitite, da ne boste prepozni.

d Vera in slovenski socialisti. Na neko vprašanje sodružice Špilerjeve odgovarja

Deset šivalnih strojev po 10 dinarjev v Stadionski loteriji!

»Enotnost« z dne 10. februarja 1928 med drugim takole: »Ali ima kdo škodo, če sem verna?« vprašuješ. Brez dvoma je za razredno-bojno fronto škoda, če je kak sodrug ali sodružica zastrupljena s krivimi nauki vere. »Religija je opium (strup) za ljudstvo,« je govoril in pisal sodrug Lenin in ne brez razloga. Mi danes sicer ne vodimo kake posebne akcije proti cerkvi in veram, ker nimamo potrebnih sil in ker je v kapitalistični družbi skoraj nemogoče zrušiti religije, toda v Rusiji posvečajo temu vprašanju veliko pozornost. Kdor veruje, da je današnji družabni red, da eni delajo, drugi pa uživajo, od boga, da so razredi od boga, ta se bo težko boril za odpravo današnjega družabnega reda in za novo brezrazredno družbo. — Vsak ima seveda »svobodo«, da veruje, če hoče in kar hoče, kdor pa pravi, da je razredno bojveni marksist, ta pa te »svobode« nima več, ker religije z revolucionarnim marksizmom niso združljive. — Slovenski proletarec, ki morda še sledi socialdemokratom in komunistom, premisli in sodi!

d Delni odpis zemljiškega davka je izvršila davčna oblast vsem onim barjanskim posestnikom, katerim je slana v mesecu maju 1927. poškodovala poljske sadeže.

d Nabavo železniških tramov (švelerjev) je prevzelo 15 domačih lesnih tvrdk za 8.276.000 Din.

d Slaba kupčija z govejo živino. Dne 3. febr. t. l. je bil v Žužemberku velik letni živinski semenj, kamor so prignali čez 700 glav goveje živine. Kupčija pa je bila tako slaba, da je bilo prodanih komaj 60 glav. Tudi na živinski semenj v Novem mestu dne 6. febr. t. l. je bilo prignano lepo število goveje živine, pa tudi tu ni bilo nikake kupčije, ker se zunanji kupci ne oglašajo več.

d V premislek tistim, ki iščejo dela v tvornici vagonov. Ker se dogaja, da gre iz Slovenije veliko delavcev za kruhom tudi v južne kraje naše države, ne malo v tvornice vagonov v Kruševcu, in da imajo vsled tega, če ne dobe stalnega dela, velike neprilike, opozarjamo na obvestilo Delavske zbornice v Belgradu, pod kakimi pogoji morejo biti sprejeti delavci na delo v tvornici za vagon v Kruševcu. Ti pogoji so: 1. da je delavec telesno krepak. Drugače ne zasluži niti toliko, da bi imel za hrano in stanovanje. 2. Delavec ne zasluži prva dva meseca več kakor 6 Din na uro. Hrana in stanovanje pa stane tedensko 200 Din. Poleg tega bodo večinoma morali delati na odprtem prostoru, zavarovanem le proti dežju.

d »Dom sv. Frančiška«. Odbor, ki se je osnoval v Črensovcih v Slov. krajini pod predsedstvom narodnega poslanca g. župnika Klekca, namerava postaviti dom za reveže, ki na stara leta nimajo mirnega kotička. Zavod se bo imenoval po zaščitniku ubožcev, po asiškem sv. Frančišku.

d Umrli je v Vrbnjah pri Radovljici ugledni gospodar Franc Pangerc, svak šolskega upravitelja Julija Slapšak.

d Strokovno društvo upokojencev in upokojenk tobačne tovarne bi žerjavovci radi izrabljali v svoje namene. Neki člani,

ki še danes ne vedo, da jim žerjavovci nikdar ne bodo mogli pomagati, nabirajo člane za neko podobno društvo in so na čuden način celo zborovali 3. febr. v Alojzijevešcu. Toda vsi upokojenci naj vedo, da pravo strokovno društvo vpokojencev in vpokojenk tobačne tovarne v Ljubljani obstoja še vedno in nima ter neče imeti z žerjavovci nič opraviti.

d Hčerka pokojnega ministrskega predsednika Pašiča se je te dni poročila z Božidarjem Puričem, svetnikom pri poslaništvu v Rimu. Za pričo je bil kralj Aleksander.

d V Belgradu je umrl prvak radikalne stranke Ljuba Jovanovič. Bil je velik prijatelj našega naroda.

d Zagrebški mestni občini so plačali imejtelji psov za l. 1927. okrog četrtilijona Din občinske takse.

d Rok za volitve obratnih zaupnikov je podaljšan do 31. marca 1928.

d 12. marca se zapro vsi kinematografi v državi. Tako groze podjetniki, ker niso uspeli s svojimi zahtevami v Belgradu. Ne verjamemo, da bi držali besedo. Če pa jo bodo, nič hudega.

d 243.632 prebivalcev je imel Belgrad ob novem letu.

d Most čez Donavo, ki bo vezal Novi Sad s Petrovaradinom bo aprila izvršen.

d Smrtna nesreča starešine. Sin posestnika v Novi Štifti pri Gornjem Gradu Anton Enzi je bil izbran za starešino nekemu svojemu prijatelju, ki se je v soboto poročil. Enzi je hotel po starem običaju prirediti tudi slavnostno streljanje. V soboto popoldne je pripravil svojo pištolo, da bi s strelji sklical svate k svatbi. Pri tem mu je pištola eksplodirala. Naboj mu je šel skozi levo lice v glavo. Dasi naboj ni bil oster, vendar so nastale težje komplikacije, radi česar je bila v ponedeljek poklicana ljubljanska rešilna postaja, da ga prepelje v bolnico. Toda, ker se je Enzi nahajal že v smrtnem boju, ga sorodniki niso pustili z rešilnim avtom v bolnišnico. Enzi je naslednjega dne umrl.

d Sam si je izkopal jamo. V noči od 5. na 6. t. m. je žgal Angelik Bokal, kmetski fant iz Limovc, župnije St. Gotard, kopo oglja v gozdu daleč od doma. Da bi ga ne zeblo, si je skopal v zemljo večjo jamo in to pokril z drvami, smrečjem in po vrhu še na debelo s prstjo. V tej duplini, kjer si je napravil tudi ležišče, je omenjeni čuval na kopo, da bi mu ne zgorela. Da bi mu ne bilo dolgčas, sta bila pri njem njegov mlajši brat in sosedov sin. Utrujen se je Angelik vlegel in zaspal. V tem trenutku pa se prične narejena streha vsled teže nametane zemlje poniževati in lomiti in naenkrat se vdere vse na spečega Angelika in ga podsuje. Ko so ga odkopali, je bil že mrtev. Bdeča tovariša sta nesreči komaj ušla.

d Nezavarovan pogorel. Na Brezovci občina Mirna je ponoči zgorela hiša Franca Kirma. Požar je vse uničil, domači so si komaj rešili življenje. Pogorelec ni bil zavarovan.

d Otrok padel v vodo in utonil. Štiriletni Alojzij Fifolt iz Potoka pri Vavti vasi

se je igral pri potoku, padel, ko ni bilo nikogar poleg, v vodo in utonil.

d **Plast zmrznjene zemlje je podsula** 8. t. m. 32letnega Štefana Brunca v Domkuhlu pri Zg. Polstavi. Pričeli so takoj odkopavati, a so ga po četrturnem delu našli že mrtvega.

d **Štiri prste je odrezala krožna žaga** osemletnemu sinu Josipa Grabnerja v Zajasovniku pri Trojanah.

d **Preteklo soboto je izbruhnil požar** v tovarni za izdelovanje čokolade v Hočah. Gasilci so ogenj omejili. Škoda znatna, vendar krita z zavarovalnino.

d **Streha je zgorela posestniku Špelaku** v St. Lenardu pri Brežicah, ker so se vnele saje. Sosedje so pomagali, da je hiša sicer ostala.

d **Pod kolesa je padel na kolodvoru** v Brežicah zavirač Konrad Kristl vsled močnega sunka. V bolnici so mu odrezali nogo.

d **Ljubljansko porotno sodišče.** Ivana Kisovec, dekla iz Dolenje Zetine pri Poljanah nad Škofjo Loko je bila obtožena, da je zadavila svojega novorojenega sinčka. Obravnava je bila preložena, da se ugotovi duševno stanje obdolženke. — France Tomšič, posestnikov sin iz Šmarce 44 je bil obdolžen uboja nad Tonetom Sinkovcem. Porotniki so potrdili vprašanje, da je Tomšič prekorajčil meje silobrana, vendar v duševni zmedenosti, vsled česar je bil obdolženec oproščen. — Dolga in obširna je bila razprava proti Alojziju Zalarju, 32-letnemu možakarju iz Zalne pri Litiji radi številnih tatvin, ki jih pa Zalar trdovratno taji, priče pa potrjujejo. Obsojen je bil na pet let ostre ječe, na povračilo škode in poravnavo stroškov. — Lovrenc Rozman, 36letni mlinarski pomočnik na Rečici pri Bledu je sedel pred porotniki radi uboja Antona Vovka. Obsojen je bil na dve leti in pol težke ječe. — V tajni razpravi je dobil 19letni Alojzij Kosce iz Rašice radi hudodelstva nenravnosti in tatvine 15 mesecev težke ječe. — Karolina Horakova, bivša namestnica poštne upraviteljeve v Mengšu, je bila obtožena radi uradne poverbe. Bila je oproščena. — 20letni France Marolt iz Bohinjske Bele, pristojen v Ljubno, je bil obsojen na štiri leta težke ječe radi raznih tatvin. — 11. febr. se je vršila razprava proti Ivanu Ankerstu iz Brezij radi hudodelstva tatvine in težke telesne poškodbe. Obsojen je bil na osem let težke ječe in mora plačati tudi vse stroške in odškodnine.

d **Takih pa ni mnogo.** V vasi Jasenici pri Mostarju živi kmet Mate Balenčič, ki se more postavljati, da ima najtršo bučo v vsej državi. Mate je star 60 let, toda je zdrav in čil kakor kak 18letni mladenič. Pred nekoliko dnevi se je oženil z devetnajstletnim dekletom, kateremu je dejal, da če mu ona umre, vzame 16letno. Mate preskoči brez težave dva metra visok plot, po hribih pa pleza kakor maček. Najbolj zanimiva pri njem pa je čudovita trdost glave. Nekoč je stavil, da razbije z glavo dva kilograma težak kamen — in ga je razbil, škodilo mu ni pa prav nič. Pred dnevi ga je neki mladenič izzval na tekmo, češ, da ima on tršo bučo. Obemo so zvezali roke in potem spustili drug na drugega. Mate je z enim samim sunkom svoje trde buče razbil glavo

svojemu nasprotniku, ki se je nezavesten in krvav zgrudil. Junaški Mate živi nenaavadno življenje. Kakor trdi, ni živ dan pokusil niti kapljice vode, hrani pa se s pečenimi piščanci, mlekom in sadjem. Mate vedno pozivlje vsakogar, ki bi Lil voljan, da se z njim poskuša, kdo ima tršo butico.

d **Zid se je zrušil in podsul mojstra** Mladena Stričevića v Novem Sadu. Podiral je neko hišo. Našli so mrtvega pod ruševinami.

d **Z alkoholom ni šale.** V Zagrebu sta se te dni dva moška zastupila z alkoholom. Kljub takojšnji zdravniški pomoči sta oba umrla.

d **Skala se je utrgala in zmečkala** 26letno pastirico Katarino Slade v gozdu pri vasi Popovljani blizu Dubrovnika.

d **Ne pripovedujte otrokom izmišljotin** o strahovih. V vasi Jasiki v Hercegovini se je te dni pripetil žalosten slučaj. 15letna deklica Ruža Macanovič se je že v mraku vračala domov. Pot jo je vodila preko zapuščenega starega pokopališča, o katerem je večkrat slišala čudne pripovedke. Zato se je požurila, da bi preje prišla preko pokopališča, ker jo je bilo zelo rado strah. Po nesreči se ji je krilo zapletlo v grm tako, da je padla na tla. Deklica se je vsled tega tako prestrašila, da je ostala na mestu mrtva.

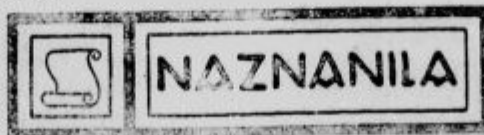
d **Angleškega konzula Purcela** je napadla albanska razbojniška banda, ko se je vozil z avtomobilom do vasi Vročiste in ga pretepla.

d **Da bodo ameriške zadeve,** ki jih imate urediti, prav rešene v Vašo korist, Vam jamči dr. Ivan Černe, gospodarska pisarna v Ljubljani, Miklošičeva 6. Cene zmerne, po ureditvi plačilo.

d **V boju proti uničujočim škodljivcem** sadnega drevja uporabljamo z najboljšim uspehom **Arborin** trdke Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.

d **Bolehajoči na žolčnem in ledvičnem kamnu** ter kamnu v mehuru kakor tudi ljudje, ki trpe na preobili tvorbi sečne kisline, morejo z uporabo naravne **«Franz-Josef»** grenčice urediti delovanje črevesa. Može z zdravniško pomočjo so se po dolgotrajnih izkušnjah prepričali, da je **«Franz-Josef»** voda zanesljivo in zelo milo učinkujoče salinično odvajilo, da se more poročati tudi pri bolezenskem povečanju prostate. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

d **Draga zdravila plačujete?** Boljše je paziti, da bolezen sploh ne pride v hišo. Proč s škodljivci! Namesto prave kave pijte Žiko!

n **Vsaka objava prireditve,** pri kateri se običajeno pobira vstopnina stane tolikokrat po 25 par, kolikor besedi ali številki obsega. Denar se mora vposlati naprej, lahko v znakah. Brez vnaprejšnjega plačila se objava ne priobči.

n **Dve veseligrigi** »Bob iz Kranjac in »Gospa Kordulac vprizori Prosv. društvo v Mokronogu na pustno nedeljo na Gori ob 3 pop.

Vatikan.

s **Sv. stolica in mehiški predsednik** Cales se pogajajo? Glasom časopisnih vesti je prišlo s posredovanjem ameriškega poslanika Morissa do stikov med sv. Stolico in Callesom za poravnavo cerkvenega spora v Mehiki. Pričakuje se sestanek med papeževim odposlancem in Callesom, na kateri bosta razpravljala o pogojih. Bog daj, da bi se v nesrečno deželo že vrnil tako zaželjeni pravični mir.

s **K napadu na katoliške duhovnike** v Betlehemu. Nedavno smo poročali, da so grški duhovniki napadli v Betlehemu med mašo kat. duhovnike. Posredovala je angleška vlada in grški duhovniki so hoteli stvar poravnati z — obžalovanjem. Toda vsa zadeva je prišla pred sodišče in angleški guverner je razsodil: »Spopad je bil krvav, da je sodna komisija lahko ugotovila krvne sledi še nekaj časa po dogodku. Radi svetovne odgovornosti je treba take spopade na svetem kraju za vedno preprečiti, kakor se spodobi kraju, ki je svet celokupnemu krščanstvu.« Obsojeni so bili: en Grk je izključen iz cerkve v Betlehemu za dobo petih let, drugi za dve leti.

n **Sera.** Tel. društvo »Orel« priredi na pustno nedeljo 19. febr. čarobno burko »Lumpacij Vagabund« v 8 slikah. Začetek točno ob 3 pop. Prijatelji smeha in poštene zabave vabljeni.

n **Kat. prosvetno društvo v Retečah** pri Škofji Loki uprizori na pustno nedeljo ob 15. burko v 5 dejanjih »Babilonc«.

n **Sodražica.** »Orel« priredi na pustno nedeljo ob 3 pop. Molierovo komedijo »Skopuh«. K obilni udeležbi vljudno vabljeni!

n **Dramski odsek v Dolu** pri Ljubljani priredi na pustno nedeljo ob 3 pop. v društveni dvorani predstavo »Zdravnikov strežnik«, burko v 3 dejanjih, »Snubač« in drugi kupleti. K obilni udeležbi vabi odbor.

n **Zavod sv. Stanislava** priredi na pustno nedeljo 19. februarja t. l. **Fausta**, petdejanjo z dijaškim orkestrom, ki spremlja pri važnejših točkah igrance, pa tudi med odmori mu ne bo dal g. prof. Hybašek miru. Pusina nedelja je — to ti kaže hudomušni Pavliha, Faust te pa uvaja v resnost posnih dni. O resničnosti se prepričaj sam! — Vstopnice se dobe na upraviteljstvu in pri g. Iv. Zakotniku.

n **Brezje.** Na pustno nedeljo prirede pevci v društveni dvorani ob pol 5 popoldne zabavni večer. Mešani in moški zbor pod vodstvom g. Boleta nastopita z lepimi novimi pesmimi, za obilen smeh in zabavo pa bodo skrbeli kupleti ter šaljivi prizori.

n **Motnik.** Kat. prosvetno društvo v Motniku priredi v nedeljo dne 19. svečana ob 3 popoldne v Društvenem domu burko »Ulica štev. 15« s petjem mešanega zbora. Po predstavi je tombola. Prijatelji poštene zabave vljudno vabljeni.

n **Bohinjska Bistrica.** V nedeljo 19. t. m. se ponovi v Prosvetnem domu ob 3 pop. igra »Moč ljubeznice«.

n **Dve sv. maži za vse rajne tobačne delavce** in delavke. V petek 17. t. m. in v ponedeljek 20. t. m. ob pol 7 jutraj se bosta darovali v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani. K obilni udeležbi vabi odbor »Strok. društva tob. vpokojencev in vpokojenk v Ljubljani«.

n **Bežanij ob Savi.** Običajni sejem na pustno soboto se radi sejma isti dan na Bučki vrši dva dni preje t. j. že v četrtek 23. t. m.

n **Ušel je eno leto star pes rjave barve.** Sliši na ime Kazan. Kdor ga ima, se prosi, da ga pripelje I. Piršu v Domžale ali v Dob št. 40.

Italija.

» Mussolini hoče zaslužiti Balkan. Ponudil je po Italijanah tako osovraženi Franciji celo prijateljsko zvezo, ako Francija zajamči Italiji prvenstvo na Balkanu in ako obljubi, da ne bo šla z Nemčijo skupaj proti italijanskim željam v Avstriji. Kakor se vidi, Mussolini res sanjari o moči nekdanjega rimskega cesarstva, a prevaral se bo.

» Učitelj mora biti dvakrat Italijan. Novi šolski skrbnik za Istro, Mondino, je obiskal Pazin, kjer so se zbrali učitelji in zastopniki oblastev. Govor je imel potestat Camus, ki je med drugim rekel: »Šola v naših krajih ima izredno važnost, ker je treba uveljaviti italijanski jezik po deželi, kjer smo do včeraj imeli slovansko šolo, kjer se je do včeraj v cerkvi slovansko pridigovalo in slovansko govorilo v vseh hišah. Delo za nacionaliziranje tujerodnih množic je poverjeno šoli in učiteljem. Evo zbrane vojske te svete vojske. Naloga je težka, zahteva veliko vero in veliko požrtvovalnost. Ni zadosti učitelju, da je Italijan, treba je, da je učitelj dvakrat Italijan in dvakrat učitelj.«

» Ali je potujevanje Slovencev kulturno delo? Malta je otok, kjer biva laški narod, toda pod angleškim gospodstvom. Dosedaj so se pisali vsi notarski akti v laščini, ki je materin jezik Maltežanov. Angleška vlada je predložila zakonski načrt, po katerem naj bi se akti spisovali ne več v laščini, ampak v angleščini. Odvetniki in notarji so dvignili protest proti vladi, ki hoče Maltežane raznaroditi, češ, da je to nekulturno in nemoralno.

» Vsa Istra je hrvatska,« je napisal v časopisu »Popolo di Trieste« g. Gennaro di Nuzzo, ko je prepotoval to deželo in povsod slišal hrvatsko govorico. Zlasti mu niso všeč hrvatske pridige po cerkvah. Zahteva, da prepove oblast uporabo hrvatske vsem trgovcem in obrtnikom in končuje, da morajo biti v tej opasni deželi vsi prebivalci popolnoma zanesljivi Italijani. — Nič drugega kot kliče po novih nasiljih!

» Usoda slovenskih visokošolcev. Sedem naših vseučilišnikov, ki so tihopeli slovenske pesmi, je moralo zapustiti Padova, kjer so študirali. Njih prošnja za sprejem na kako drugo italijansko univerzo je bila odbita. Pa tudi v inozemstvu jim ne dovolijo nadaljevati učenja. Taka je italijanska dvatisočletna »kultura«.

» Razine novice. »Goriško Stražar« je zepet zaplenil prefekt radi več vesti glede Zadrugne zveze v Gorici. — V Kubeđu v Istri bo meseca maja sv. birma. — Mesto predsednika odbora za širjenje fašistovske »Balille« v vzhodnih Brdih je sprejel učitelj Zgonik. V odboru so še: Brezaviček, Jasnič, Skolarič in Hvala. — 1. februarja so otvorili v Tržiču urad za poitalijančevanje priimkov. — Odvetnik dr. Mikuletič je imel o priliki oficirskega plesa v Trnovem govor, v katerem je povzdigoval vrline italijanske armade. — Ročna granata je eksplodirala v Nabrežini, k sreči izven prostora, kjer je priredilo veselico Glasbeno društvo. Maševanje fašistov, ker je bila par ur prej vršča se predstava »Balille« slabo obiskana. — Hrvatski koledar pobi-

rejo orožniki po hišah istrskih kmetov, čeprav je bil pred izdajanjem predložen oblasti v pregled. — Vse slovenske knjige v šolsarki knjižnici v Skopem na Krasu je sežgal tamošnji italijanski učitelj. — Uslužbenec konjskega gojišča v Bazovici pri Trstu so dobili poziv za vpis v fašistovsko stranko. Ako ne bodo sledili, bodo odpuščeni. Tako je dejal upravitelj. — S kraljevim ukazom z dne 27. decembra 1927 se združuje idrijska branilnica z goriško zastavljalnico (Monte di Pieta). — Davčna izterjevalnica zahteva od vinogradnikov v Gočah pri Vipavi 60.000 lir neplačanega davka iz prejšnjih let. — Veliki fašistovski svet je določil, da se uvrsti v milico 100.000 mladih naraščajnikov. Nabor se bo vršil povodom devete obletnice ustanovitve fašizma. — Goriški prefekt je izdal edikt, da mora pri vsaki hiši biti predpisana gnojna juma. — V Sv. Križu je uničil požar hiši Maksimilijana in Rudolfa Tenca. — V rimskih katakombah so dobili o priliki podzemeljskih popravih pod oltarjem v zlato-srebrni žari zemске ostanke sv. Neže in sv. Ermenacijane. — Kolk in Nanos sta dobila prejšnji teden zopet sneženo odejo. — V Povirju pri Sežani sta umrla nad 80 let stara zakonca Kariž. Najprej žena, pol ure nato mož. Pokopali so ju istočasno oba skupaj. — Združene so sledeče občine: Soča s Trento, Črni vrh nad Idrijo z Godovičem, St. Vid pri Vipavi s Podrago in Vrabčami.

Avstrija.

» Iz Albanije izgnani albanski izobraženci na Dunaju so sklenili, da odločno odklanjajo italijansko politiko. Pravijo, da je Italija spremenila Albanijo v svojo kolonijo in torišče mednarodnih intrig, zmešnjav in sporov. Italija da pomeni stalno ogrožanje miru in pokoja na Balkanu. S tiranskim paktom se je Italija obvezala pred vsem svetom, da bo albanskemu narodu z orožjem vsilila zločinsko vlado sedanjega predsednika, ki ne samo v domovini tlači svoje sodržavljanje ter je dal mnogo temeljito mislečih pomoriti, temveč je organiziral tudi v inozemstvu tolpo morilcev, da odstrani neljube politične begunce.

» Avstrija se hoče popolaoma zblížiti s Češkoslovaško in Jugoslavijo. V ponedeljek 13. februarja je avstrijski kancler dr. Seipel prišel v Prago in je imel neko predavanje. Politiki pa trdijo, da se je pri tej priliki posvetoval z merodajnimi krogi tudi o čim tesnejšem zblízanju z Malo antanto.

Čehoslovaška.

» Češkoslovaška »narodna cerkev« šteje sedaj 192 cerkvenih občin in skupno štiri školije, kar za svobodomiselnost republiko ni ravno preveliko število. Katoliške hiše božje, katere je češkoslovaška »narodna cerkev« ob svoji ustanovitvi nasilno zasledila, je na pritisk češkoslovaške ljudske stranke morala zopet prepustiti katolikom. Zadnji čas je mnogo odpadnikov po vaseh zopet prestopilo v katoliško Cerkev. V krajih, kjer katoliki niso dobro organizirani v verskih kulturnih in političnih organizacijah, pa je češkoslovaška »narodna

cerkev« lahko nevarna, ker »narodna cerkev« zelo podpirajo liberalne in socialistične politične stranke.

» Češkoslovaško učiteljstvo z ozirom na veroizpoved. V letu 1927. je poučevalo na meščanskih in ljudskih šolah republike 29.077 učiteljev in učiteljic. Od teh je bilo 16.434 rimskih katoličanov, 7653 brezvercev, 2570 pristašev češke »narodne cerkve«, 2049 protestantov, 216 grških katolikov, 90 židov in 900 članov drugih ver. — Na ljudskih šolah je bilo 5233, na meščanskih pa 2429 učiteljev brezvercev.

Madžarska.

» Madžari se zelo jeze, ker je Vatikan sklenil s Češkoslovaško sporazum, po katerem se na Češkoslovaškem ležeče cerkvene province in cerkveno imetje izloča iz starih madžarskih cerkvenih oblasti. Ne ugaja tudi Madjarom, da je sv. Stolica ravno sedaj, ko si Madžari prizadevajo, da bi na račun sosednih držav povečali svojo državo, prav za prav priznala Češkoslovaško in njene sedanje meje.

Bolgarija.

» Macedonci se bodo nehali bojevati. Ko Makedonija dobi prostost. To so sklenili macedonski komitaji 5. februarja v Soliju.

» Bolgarsko-jugoslovanska trgovska pogodba bo radi dogodkov na meji odgodena na negotov čas. Tako je izjavil bolgarski finančni minister.

Rusija.

» Naseljevanje židov v Rusiji. Pri svetih imajo židje veliko besedo, zato ni čudno, da boljševiška vlada naseljevanje židov v Rusiji na vso moč podpira, ko jim daje po nizki ceni najrodovitnejšo zemljo ob Donu, v Ukrajini, na Krimu, ob Črnem morju in na Beloruskem. Židovski listi pišejo, da bo tekom desetih let v Rusiji najmanj 100.000 na novo naseljenih židovskih rodbin. Ubogi ruski mužik.

Amerika.

» Zedinjene države se pripravljajo na vojno z Anglijo. Nedavno so zborovali zastopniki držav vse Amerike v mestu Havana na otoku Krbi. Cilj sestanka je bil gospodarska zveza med republikami severne in južne Amerike. Ni dvoma, da bi taka zveza pomenila konec svetovnega angleškega gospodarstva. Le en zgled Zedinjene države vzdržujejo že danes tri parobrodne črte z najvažnejšo angleško kolonijo Indijo in prevažajo na tej poti blago in potnike po tako nizki ceni, da je konkurenca z njimi nemogoča. Ogromne milijonske izgube parobrodskih družb pa pokrivajo — Zedinjene države. To je že očitna gospodarska vojna. Pred 10 leti je bila Amerika oznanjevalka miru in razorožitve, obenem pa je postala največja pomorska sila. Pred vojno so bile Zedinjene države glede brodovja na tretjem mestu. Ameriški viceadmiral Plunkett je nedavno izrečno naglasil, da je vojna z Anglijo nezogibna. Radi prevelike svoje odkritosrčnosti je moral sicer svoje mesto zapustiti, Amerika pa se oborožuje dalje.

» Amerika ostane caprta. Po novem načrtu zakona o priseljevanju v Združene

države Amerike ostanejo stare omejitve v veljavi. Družine se bodo smatrale pri dovoljevanju potniškega dovoljenja za cno escho.

Drobne novice.

Spomenik svojim neodrešenim vojakom bodo postavili Madjari sredi Budimpešte.

Zaloga bencina se je užgala na osebnem parniku na reki Mekongu v francoski Zapadni Indiji. 40 smrtnih žrtev, med njimi poslanec Bartholoni.

Novo vlado imajo v Grčiji pod predsedstvom Zaimisa.

Vagon je razneslo v Rzeszowu na Poljskem. Nemčija je poslala veliko množino žveplonoga vodika v Rusijo v vojne svrhe, ki pa je med potjo eksplodiral.

Sedež Društva naredov nameravajo baje premestiti iz Zeneve na Dunaj.

Spomenik bo postavil angleški parlament generalu Haigu, ki se je posebno trudil za boljšanje položaja v vojni ranjenih tovaršev.

V bližnjih dneh bo odpravljen vizum med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

V Mehiki so zopet zaprli okrog 400 redovnic.

30.000 kmetov je demonstriralo v Oldenburgu v Nemčiji proti previsokim davkom.

Državni kancler dr. Marx, voditelj nemških katoličanov, ki tako spretno vodi usodo celokupne Nemčije, je dopolnil dne 15. januarja 65 let.

Davka proste so v Italiji družine, ki štejejo več kot 10 otrok.

Sami abstinenti so slušatelji novo osnovane delavske visoke šole na Dunaju.

Sovjetsko-perzijska banka v Teheranu je zgorela. Sumijo, da imajo neki Angleži prste vmes.

Kdor bi v Ameriki tajno prodajal alkoholne pijače, bo odslej kaznovan na 5 let ječe in 10.000 dolarjev globe (1 dolar okrog 57 Din).

1084 oseb je bilo povoženih v l. 1927. v mestu Njujork od avtomobilov.

Pruska vlada tirja bivšega cesarja Viljema za 750.000 zlatih mark, ki mu jih je preveč izplačala.

Češki komunistični poslanec dr. Šmeral deluje za svoje češke volivce v Moskvi. Vlada mu je zato ustavila poslansko plačo.

Tri prodajalne za jugoslovanski tobak bodo otvorili v Berlinu. Za enkrat so nakupili Nemci 8 milijonov kilogramov našega tobaka raznih vrst.

300.000 slepih je ta čas v ruski sovjetski republiki.

Vodstvo jugoslovanskih športnikov je izključilo iz zveze tri naše dijake, ker so šli na mednarodne tekme v italijansko Cortini d'Ampezzo.

Tovarno torpedov na Reki, last Angležev, je kupila neka italijanska družba.

Katoliški škofje Nemčije, zbrani v Fuldi, so izdelali skupno pastirsko pismo. Svetujejo vernikom popolno vzdržnost od alkoholnih pijač.

Največ židov na svetu je v Njujorku, namreč 1.642.000. Desetina vsega judovskega rodu.

Parlament v Rodheriji v južni Afriki

je za zamorce uvedel kazni — šibanje.

Nemčija bo plačala Jugoslaviji v letu 1928. 21 milijonov 683 tisoč 736 zlatih mark (okrog 295 milijonov dinarjev) vojne oškodbine.

Po ljudskem štetju l. 1927. je bilo v italijanskem Poadilžu 47.700 Italijanov in 205.300 Nemcev.

Višjo šolo za telovadbo in športno vzgojo je otvoril Mussolini 5. februarja v Rimu na ozemlju, ki meri 38.000 m².

Lokomotiva s tremi vagoni je padla čez most pri Mandalaya v Indiji. 50 oseb mrtvih.

Na Dunaju je bil nedavno velik ples, za katerega je bilo v eni noči potrošenih okrog 9 milijonov dinarjev.

Letos je minulo 830 let, odkar je začel izdajati v Pragi Daniel Sedličansky prvi češki časopis.

Črne kuhinje menda jako dobro uspevajo v Njujorku, kjer se prodaja hrana, ki je običajna med zamorci. Za afriškimi plesi — zamorska košta. Duh časa!

3 milijone ljudi je obsodila »Čeka« (boljšoviška sodišča) na smrt v 10 letih.

Na Poljskem je po zadnjem ljudskem štetju 1.038.000 Nemcev.

Največji in najmodernejši solunski hotel »Mediterran« je kupila neka jugoslovanska skarpina. Grki so razburjeni.

Na Japonskem se bodo vršile prvi volitve na temelju splošne volilne pravice. Prej je bilo volivcev 3 milijone, zdaj 12.

Iz Solskega zvezka. »Hrbenica je drog, zadaj za trebuhom. Na enem koncu sedi glava, na drugem pa mi.«

39

Razno.

Katoliki v Ameriki. V Zedinjenih državah severne Amerike je 20 milijonov katoličanov s 24.990 katoliškimi duhovniki. L. 1927. je prestopilo v katoliško Cerkev 35.751 oseb.

Maenje protestanta o redovništvu. John Irvine, protestantovski pisatelj, dobro poznan na Angleškem, je nedavno obiskal nekatero katoliško samostano v Belgiji. Ko se je vrnil v London, je objavil svoje mnenje o samostanskem življenju, ki je toliko zanimivejše, ker ga je podal človek, ki je imel prej glede redovništva svoje predsodke. Irvin piše med drugim: »Po zadnjem obisku Belgije moram popolnoma spremeniti svoje krive nazore o samostanskem življenju. Mislim sem, da bom našel po samostanih »angleških sestri« stroga lica in gotov način abnormalnega (protinaturnega) življenja, pa videl sem red, mir, veselje, čednost, čeprav je obleka redovnic siromašna in so njih sandale preproste. Sedaj, ko sem se vrnil na Angleško, srečam mnogo bogate, raz-

Slavko Savinšek:

V goliških plazovih

Povest z gorejskih planin

»Ej, ubožci ste, orožniki, ko morate po teh skalah za potepenci tihotapskimi,« se hlina Terpina.

»Saj daleč itak ne pojdeva. Poslali so naju, naj greva po tej strani proti Kočni in na vrh Golice, kjer se snideva z drugimi, ki gredo od dovške strani. Zato bo treba kar pohiteti, če hočeva biti pred nočjo na Fužini nazaj.«

»Z vama bi šel, imam nekaj časa isto pot, toda moje noge niso vašim kos,« vstaja Terpina.

»Čakaj no, Janez, boš še k mojim junicam pogledal, preden greš!« zadržji Meta navidezno odhajajočega.

»Le pozdravite Meti živino, da bo vedno dobro mleko pri bajti, kadar prideva mimo, kajte, mati Meta?« se smeji mlajši in vrača skledico.

»Koliko sva pa dolžna?« vpraša drugi.

»Meta ima za potrebne vedno mleka dovolj. Kadar boste šli zopet mimo, se le spet oglasite. Takrat bo že kislega dovolj in tudi masla bom že umedla.«

»Bova, bova, Meta! Bog vam plačaj!«

»Bog vrni božji lon!« se zahvali Meta.

»Pa srečno pot!«, jima vošči Meta, ko se poslovita, orožnika.

Mirno stojita s Terpino, ko zavijeta stražnika mimo koč in pogledata vanjo, a ko ne opazita ničesar sumljivega, odideta v gmajno. Mati in Terpina pa ostaneta še nekaj časa pred bajto in govorita, če bi

se slučajno orožnika vrnila, Ko pa le preteče nekaj minut, odleže obema.

»Šentaj, me je skrbelo,« se izvije Terpina.

»Mene! Ko bi bila utaknila v bajto nos, bi bila kmalu izvohala Matevža in še Tilnu bi prišla na sled. Dobro, da me oba poznata; zaneseta se name!«

»Še prav, da je Tilen opazil, sicer bi bilo ne vem, kako!«

»Da bi le še Tilen srečno odpetal, ali pa jima ne napravil kake neumnosti, ko je vseh muh poln!« skrbi mater za sina.

»Toda sin že gleda izza vogala bajte in se široko smeje.«

»Skoro bi nas bilil!« pristopi k očetu in materi, »da ju nisem opazil pravočasno. Danes so vse vrgli v planino, da bi nas polovili. Tako sem se zanesel, da me pri materi ne stakne noben vrag!« se šali Tilen proti Meti.

»Te je morebiti? Boga hvali, da se je tako končalo!«

»Kaj pa Matevž?« vpraša Tilen.

»Saj res, odkriti ga moram, sicer se še zaduši!« zaskrbi Meto in urno odide v bajto, kjer Matevž pod cunjami in odejami mirno spi. Terpina in Tilen prideta za njo. Terpina zopet potiplje Matevžu žilo, poslušša dihanje, meri z roko vročino in je zadovoljen.

»Če bo šlo tako dalje, bo drevi prišel k zavesti. Pa je res čudno, da ima tako močno naravo. Vsak stoti bi komaj ušel, kakor bo ta, če ne pride še kaj vmes,« de Terpina.

»Bog ne daj!« se ustraši Tilen. »Prežal bi mi bilo zanj!«

»Od kod pa je?« vpraša mati Meta.

»Kobentarjev iz Breznice. Srečo ima!« Tilen pripoveduje, kako že dolgo skupaj tihotapita in kako se

Družba sv. Mohorja leta 1927.

Zajemljiva in poudarna je statistika naročnikov Mohorjeve družbe, zato sem napisal statistiko tudi za leto 1927. in uredil župnije in dekanije v ljubljanski škofiji po številu odstopkov. Poleg imena župnije je v oklepaju številka, ki pove, na katerem mestu je bila župnija l. 1926., ali je torej v letu 1927. napredovala ali nazadovala. Na vsakih 100 duš pride naročnikov, kakor kaže sledeči izkaz:

I. Izkaz po župnijah.

1. Mošnjak (1.)	14.885
2. Bevilje (12.)	13.809
3. Mošnje, Brezje (4.)	13.537
4. Bohinjška Bela (7.)	13.338
5. Ormučje (3.)	12.696
6. Lase (17.)	12.500
7. Vranja peč (2.)	12.325
8. Velavovo (9.)	12.192
9. Lom (16.)	12. —
10. Gorjše (5.)	12. —
11. Sv. Vrh nad Jesenčami (13.)	11.936
12. Rakek (8.)	11.388
13. Mačiče (22.)	11.222
14. Kamna gorica (39.)	11.001
15. Ječica (34.)	10.955
16. Ribno (10.)	10.800
17. Trboje (27.)	10.759
18. Belovrhovec (11.)	10.295
19. Linja (15.)	10.256
20. Radeče (25.)	10.125
21. Šenturška gora (43.)	10. —
22. Sv. Helena (18.)	10. —
23. Sv. Vid nad Lj. in zav. sv. Stanisl. (28.)	9.927
24. Koprivnik (19.)	9.852
25. Sv. Jošt nad Kranjem (21.)	9.734

26. Turjak (23.)	9.634
27. Krbe (26.)	9.613
28. Mokriče (29.)	9.570
29. Bessica (30.)	9.542
30. Jasurje pri Lince (14.)	9.333
31. Lese (18.)	9.090
32. Sv. Gregor (15.)	9. —
33. Blumec (20.)	8.853
34. Počreben (31.)	8.804
35. Begunje pri Cerkljah (37.)	8.461
36. Lali bog (25.)	8.169
37. Sora (41.)	8.149
38. Jesenice in Sv. Andrej (38.)	8.135
39. Kropa (24.)	8.065
40. St. Jakob ob Savi (47.)	8.045
41. Radoljci	7.962
42. Predgor (32.)	7.926
43. Sv. Lenart (35.)	7.904
44. Davča (44.)	7.874
45. Ljubljana: Trnovo (70.)	7.868
46. Zaplana (53.)	7.826
47. Druždole (52.)	7.777
48. Zabarca (49.)	7.738
49. Kranjska gora (61.)	7.711
50. Sv. Katarina nad Ljubljano (48.)	7.692
51. Gorye (53.)	7.638
52. Trdesnik (45.)	7.614
53. Šmartno pod Šmartno goro (50.)	7.571
54. Peče (72.)	7.547
55. Dobrava pri Kropi (60.)	7.503
56. Rova (54.)	7.250
57. Gora (63.)	7.240
58. (ruplje (66.)	7.224
59. Sv. Ožbalt (56.)	7.125
60. Tunice (89.)	7.065
61. Ljubno (34.)	7.017
62. Zelenjaki (57.)	6.998
63. Vodice, Škarjina (48.)	6.983
64. Smednik (67.)	6.950
65. Ljubljana: stolna župnija (78.)	6.948
66. Čemšenik, Inlake (42.)	6.910
67. Dolenci, Lozatec (33.)	6.808

1. Leta 1926. po pomoti na 36. mestu, morala bi biti na 43., ker je imela 7.759 in ne 8.434.

68. Zapoje (55.)	6.788
69. Horjul (85.)	6.733
70. Srednja vas v Bohinju (84.)	6.681
71. Sostro (96.)	6.666
72. Inan (79.)	6.594
73. Dol (67.)	6.500
74. Poljane nad Sk. Loko (64.)	6.370
75. Novo mesto (68.)	6.358
76. Stanga (69.)	6.335
77. Planina pri Rakeku (74.)	6.320
78. Naklo (71.)	6.280
79. Dovje (62.)	6.249
80. Sv. Peter pri Novem mestu (91.)	6.235
81. Brdo, Sv. Vid (108.)	6.219
82. Begunje pri Lescah (73.)	6.201
83. Kranj (82.)	6.185
84. Vrhnika (83.)	6.158
85. Stara Oslica (80.)	6.086
86. Vilina gora (98.)	6.078
87. Lašine (76.)	6.047
88. Podlipa (101.)	6.031
89. Struge (107.)	6.015
90. Stara Loka (86.)	6. —
91. Ambrus (222.)	5.970
92. Vrh (Sv. Trije kralji) (254.)	5.932
93. Krško (105.)	5.926
94. Sava (58.)	5.926
95. Babno polje (99.)	5.903
96. Javor (170.)	5.883
97. Loški potok (94.)	5.861
98. Bled (103.)	5.826
99. D. M. v Polju (106.)	5.769
100. Boh. Bistrica (153.)	5.685
101. Nevilje (111.)	5.657
102. Zelimlje (95.)	5.588
103. Predoslje (112.)	5.570
104. Črnomelj (81.)	5.527
105. Koroska Bela (127.)	5.511
106. Javorje nad Sk. Loko (97.)	5.500
107. Trzin (135.)	5.500
108. Škofja Loka (118.)	5.463
109. Grahovo (113.)	5.457
110. Breznica (104.)	5.421
111. Sv. Jošt nad Polhovim gradcem (90.)	5.376
112. Vič (117.)	5.355
113. Dob (116.)	5.302
114. Mokronog (103.)	5.252
115. Zg. Tuhinj (114.)	5.223

Enonadstropna vila — glavni dobitek Stadionske loterije!

je poročilo Matevžu uiti prvi bart. Pa še pove, kako se je takrat zagledal v Cilko in kako ona vanj.

Stara dva se spogledujeta, ko Tilen to pripoveduje. Nehote sedeta blizu drug drugega. Tilen jima stoji nasproti.

»Skoro tako kot pri nasju dveh, Meta! uide Terpini, ki seže po Metini roki.

»Meti, poprej sem poslušal za bajto, ko sta se menila vi in Terpina, nekam boječe poreče Tilen.

Stara dva se spogledata.

»No, in kaj praviš? vpraša plaho Terpina.

»Hm, — rada se imejta, pa Boga zahvalita, da vama je mene dal!« se odreže Tilen in se nasmeje.

»Ti rogovila ti gobezdava, še kaj!« ga ujedo mati.

Ali toplo jim sveti iz oči, materi Meti, in bliže sedejo k Terpini.

Prične se razpletati med njimi pogovor, ne pogovor, pove-t o vsem, kar je obema zagrenilo življenje in ju težilo do danes, kot bi cela Golica ležala na njihih sreih. Tako zve Tilen, da so mati edina hči bogatega Zabreta, ki mu je žena umrla ob Tilnovem rojstvu, ker jo je preveč pekla hčerina sramota; oče Zabret pa se je tedaj pijači udal in v njej utopil ves prelepi grūnt, ki je prešel v tuje roke še za očetovega življenja. Zvedel je, kako so mati prikrivali njegovo rojstvo, ga dali krstiti v Zaplazu, ker Javorniški rovti gredo v zaplavsko farno in kako je rastel tu v tej bajti. Vse so se pomenili o svojem življenju, prav vse si povedali. Mir božji in ljubezen sta plavala med njimi. Nazadnje so še sklenili, da se mati in Terpina na tihem poročita, če jima Bog da zdravje tam do spomladi, in da ostaneta tu gori v bajti. Tilnu je igralo srce, ker je spoznal očeta, in čeprav na zunaj trd ko grča, je imel solzne oči, ko je mrak pogledal skozi

Pod noč se je prebudil Matevž iz globokega sna in pričel začudeno ogledovati okolico. Terpina, ki ga

je motril ko deveto čudo, mu je takej prepovedoval vsako govornje in napor, mu prevezal rano, dal vno-

»Hm — rada se imejta, pa Boga zahvalita, da vama je mene dal!« se odreže Tilen in se nasmeje.

košno živeče gospode, toda nje lice je venomer zamišljeno in jasno kaže notranji nemir in nezadovoljstvo.

Nova čenstohovska katedrala. V Čenstohovu, ki je slavna božja pot na Poljskem, so pred nekaj tedni posvetili in bogoslužju otvorili novo stolno cerkev, ki so jo začeli graditi že leta 1900. To je sedaj največja cerkev na Poljskem.

Katoličani na Dunaju. V glavnem mestu republike Avstrije je 1 milijon 722 tisoč 925 katoličanov. Cerkev je 77. največja manjše cerkvice in kapelice vseh 180. Ker je število cerkva z ozirom na množino vernikov pre-majhno, bodo dunajski katoliki zgradili še nekaj novih božjih hramov.

Čudežna ozdravljenja v Lurdu. V najnovejšem času sta ozdravili v Lurdu zopet dve osebi in čudežen način: gdč. Delot, ki je imela raka v želodcu in je bila po izjavi zdravnikov neozdravljiva in pa Anglež Tomaž Garrison, ki je bil popolnoma hrom.

Ples v napredni Švici. V Švici (v kantonu Ticino) so naredili postavo, s katero je ples dovoljen samo v prvih treh mesecih v letu. Vsak ples mora dovoliti poli-

116. Vel. Poljane (65.)	5.205
117. Dobrnič (122.)	5.171
118. Gor. Logatec (120.)	5.152
119. Para pri Kostelu (142.)	5.128
120. Jesenice (148.)	5.100
121. Preserje (155.)	5.087
122. Komenda (131.)	5.041
123. Toplice (240.)	5.086
124. Cerkljica (161.)	5.028
125. Selca (124.)	5.017
126. Soteska (100.)	5.—
127. Moravče, Sv. Križ, Sv. Trojica, Vrhopolje (168.)	4.914
128. Bučka (92.)	4.910
129. St. Lovrenc (46.)	4.909
130. Zasip (125.)	4.904
131. Gozd (143.)	4.901
132. Brezovica (126.)	4.894
133. Ljubljana: Sv. Jakob (137.)	4.747
134. Tomišelj (172.)	4.727
135. St. Jurje pri Smarji (144.)	4.709
136. Svibno (139.)	4.704
137. Preska (128.)	4.687
138. Unec (133.)	4.617
139. Sv. Duh (123.)	4.608
140. Ribnica (130.)	4.603
141. Domžale (136.)	4.600
142. Črni vrh nad Polhovim gradcem (109.)	4.594
143. Mengeš, Groblje (134.)	4.575
144. Mirna (182.)	4.580
145. Rudnik (140.)	4.528
146. Bela cerkev (110.)	4.500
147. Nova Oslica (102.)	4.444
148. Kresnice (135.)	4.418
149. Kokra (173.)	4.408
150. Sodražica (121.)	4.400
151. Smihel pri Novem mestu (104.)	4.357
152. Stična (145.)	4.280
153. Zalina (156.)	4.275
154. Krašnja (119.)	4.240
155. Sp. Tuhinj (132.)	4.225
156. St. Gotard (141.)	4.220
157. Šmartin pri Kranju (150.)	4.216
158. Catež pri Zaplazu (152.)	4.179
159. Lipoglav (205.)	4.166
160. Prežganje (147.)	4.153
161. Ovsišče (149.)	4.146

(Konec prih.)

Nove knjige.

Memento homo, 15 govorov o molitvi, delu in misli na smrt. Govoril dr. Mihael Opeka. 14. knjiga Opekovih govorov. Že ta številka kaže, da kljub resni in primeroma težki vsebini, ki globoko in neprijetno reže v človeške slabosti in zablode, te knjige najdejo vedno dovolj odjemalcev. Dokaz, da je Opekova beseda iskrena, prepričevalna, osvojujoča in vprav za naše moderne dušne rane, ki jih je toliko in tako boleče, zdravilna. Naj bi našla knjiga obilno čitateljev, ki bodo našli v njej zdravja svo bolni duši in z zdravjem nebeskega noiranjega miru, ki je največji dar božji. Knjiga se dobiva v prodajalni KTD H. Ničman v Ljubljani poleg Jugoslovanske tiskarne ter stane nevezana Din 22.—, po pošti Din 23.50.

Sprehodi po Ljubljani. Spisal Viktor Steska. Majhna, drobna knjižica popisuje v kratkih besedah znamenitosti v Ljubljani. Vsak obiskovalec Ljubljane si bo slovensko prestolice vse drugače znal ogledati baš s to knjižico v roki. Škoda, da ni priložen še načrt Ljubljane. Seveda bi knjižico to znatno podražilo. — Obsega 20 strani, stane samo Din 3.— ter se dobiva tudi pri Ničmanu.

»Naš čelnič« je silno lepo urejevan goriški list, kot je naša »Mladika«, dasi je manjši po obsegu. Uvodna povest je Pregljeva: Božje poti. Potem pa se vrstijo krajši leposlovnih sestavki, nato poučni članki o prvem človeku, o Župančiču, o Vinku Vodopivcu, potem o gospodinjstvu in zdravju, celo o radiu in končno drobna poročila

in za smeh. Vso številko pa prepletajo mišne pesmice. Stane za Jugoslavijo 50 Din, ter se naroča na naslov: Uprava »Našega čolnič«, Gorizia, Via Mameli 5. Prav toplo priporočamo.

Prva pomoč ponesrečenim živalim. Napisal živinozdravnik dr. Kern. Knjiga je prevod iz hrvaščine. Nudi, kakor pove že naslov, nasvete, kako ponesrečenim živalim pomagati v prvi sili. Za vsako nesrečo so posebna navodila. Knjiga obsega 125 strani, ima 96 slik ter stane Din 34; po pošti Din 36.50. Naroča se pri Tiskovni za drugi v Ljubljani.

»Zdravje«. 1. številka ima nastopno vsebino: »Rodbina v človeški družbi«, »O delazmožnosti našega telesa«, »Slabotna šolska deca«, »Transport umobolnih«, »Pismo iz Amerike«, »Kako pomagamo ponesrečencu z umetnim dihanjem«, »Boj proti nespanju«, listek »Bacil« itd. Iz navedenega je razvidno, da je list primeren tako izobraženemu kot podeželskemu ljudstvu. Uredništvo polaga posebno skrb na poljudno pisavo in članke. Kar je »Zdravje« edini list te vrste v Sloveniji, je želja, da se čimbolj razširi. Naročnina je 30 Din letno. Naroča se pri: Upravi lista »Zdravje«, Ljubljana, Higijenski zavod, Zaloška cesta 2.

Neki Irec je pripovedoval svojemu tovarišu prišedši domov iz vojne, kako je bilo tam. »Krogla me je zadela v prsa, a na hrbtu pa je zopet izstopila.« »Pa bi ti bila lahko šla skozi srce,« ga je opomnil tovariš. »Ne, skozi srce mi ni mogla iti, kajti srce sem imel takrat v hlačah.«

40

cija, ki mora ples tudi nadzorovati. Osebam pod 16. letom je sploh zabranjen dostop na plesišče; mladeniči in dekleta od 16. do 20. leta pa smejo na ples le v spremstvu staršev.

Drago plemenitstvo. Kdor si želi v Angliji visoko donečega naslova, ga mora precej drago plačati. Čast »lorda« stane 730, »viscontia« 490, »barona« pa 390 funtov šterlingov. (1 funt je 276 dinarjev 80 par.)

650 milijonov jaje se po angleških poročilih porabi v enem letu po celem svetu.

Nekaj o samcih. Tekom sedmih let je bilo na uradnem področju nekoga policijskega uradnika v Združenih državah aretiranih okroglo 200.000 možkih, ki so bili po velikih večini samci. Med potepuhi je bilo enajstkrat več samcev nego poročenih možkih, kar je nazadnje čisto razumljivo. Bolj značilno je, da je bilo med roparji šestkrat več samcev in celo med pljanci trikrat toliko kakor poročenih možkih. Med tistimi, ki so morali v luknjo zaradi javnega pohujšanja, je bilo dva in polkrat več samcev in je

vič zdravila in ga umiril z dobro besedo in z zanesljivim upanjem.

Mati so pripravili večerjo. Po večerji pa so sedeli vsi trije ob Matevževi postelji, govorili tiho, dokler ni zopet zaspal nazaj; potem pa sami legli, trudni od preteklega dne, k počitku, da se drugo jutro v lepše življenje zbude.

Sedmo poglavje.

Ko je hlapec Janez pokazal Cilki njeno okrvavljeno ruto in se je ubogo dekletko zgrudilo v nezavest, so planili vsi trije, mati ter oče in Janez k nji, jo dvignili ter položili na materino posteljo v kamri. Mati so brž prinesli vode, omočili vroče čelo in klicali hčer z mehkim glasom.

In res se ni upirala hči materini besedi. Ne dolgo potem, ko so jo zmočili, se je zavedla in zopet odprla oči v brezumnem strahu in z nemim vprašanjem na ustnih: »Matevž?«

Tedaj so oče odstopili in odšli v hišo, Janez pa je sedel na rob postelje in pravil Cilki, kako je Matevža iskal, kako je našel krvavo ruto in kaj mu je financar povedal. Pristavil pa je, da tudi Tilna ni bilo nikjer in da se je moral motiti financar, ker Matevž in Tilen sta prekanjena. Budil je v Cilki upanje, da je najbrže eden od obeh ranjen, da pa sta oba ušla na koroško stran in se skrila pred zasledujočimi ju financarji. O tem pa, kako je stal na robu prepada za Kočno, ni pripovedoval Janez Cilki; tudi misli ni izrekel, ker se je bal za Cilko. Tudi sam je še pač netil majceno, majceno upanje, da se moti morda tudi on.

Cilka je trpela v Janezovem pripovedovanju. Poznala je dobro Golico in Kočno in njune čeri ter nevarnosti, poznala tudi sovraštvo Ivanovo do Matevža in vedela, da je financar meril predobro in ne

bi bil počival ter se vrnil od zasledovanja, če ne bi bil prepričan, da je Matevža v smrt zadel. Še več pa ji je pravila krvava ruto. To s krvjo prepojeno ruto ji je moral prinesiti Janez na posteljo, da jo je objela s trepetajočimi rokami. Potem pa ni mogla več: planila je v tako krčevit jok, da je postelja drgetala pod njo in trpetala v sunkih, ki so stresali mlado telo. Mati so jo tolažili in mirili z lepo in nežno besedo. Janez ji je prigovarjal ter božal lase raz čelo nazaj. Oče pa niso mogli strpeti dalje v hiši. Pograbili so klobuk, vstali in odšli v vas v gostilno k Lipovšku, ker so vedeli, da je tam zbranega nekaj dobrih svetov in morda ujemno besedo, ki bi mogla vsaj za čas hčeri ustaviti solze in prinesiti v temo negotovosti vsaj pramenček svetlobe.

Pa malo je bilo ljudi pri Lipovšku in še ti niso vedeli drugega kot samo to, kar on sam, le da so resnici pridevali še stvari, ki bi bile še staremu Hribarju lase pognale kvišku, ako bi mogel verjeti in ne bi poznal ljudi, ki zelo radi iz muhe slona naredo. Zato se ni dolgo mudil v gostilni, ampak je odšel domov. Ura je šla že na poldne in mati bi morali čakati s kosilom. Kosilo je bilo že na mizi in ravno poldne je zazvonilo, ko je stopil v vežo. Vrata v kamro so bila odprta in tiho so milili sami trije brez Cilke. Cilko je utrudilo ihtenje in zaspala je v nemiren globok spanec.

Toda niso Dobravke kakor jesensko listje na drevju, ki jo odpilne vsak močnejši veter, ampak so iz grčevine tesane, ki se pač upogne in ukrivi pod pezo in udarcem, toda se ne zlomi in se brž zravna in še bolj ojekleni. Tudi Cilka se je, ko je zazvonilo k večernicam, dvignila s postelje in prišla v hišo. Plašno so jo gledali mati in oče so umikali oči pred njenimi pogledi in se samo na skrivaj ozirali nanjo. Iz

PO DOMOVINI

SKOFJA LOKA.

Pripravljalni odbor za romanje na sv. Višarje javlja, da se vrši romanje nepreklidno v dneh 14. in 15. julija t. l. Prijave sprejema gđ. Debeljak Minka, Skofja Loka in g. Planina Lovro, Skofja Loka. V prijavi je navedsti ime in priimek, stan in bivališče s točno označbo sela in hišne številke. Cena za vožnjo na obe strani in za potni list znaša 70 Din. Rok za prijave traja od 15. februarja do 1. junija t. l. Na poznejše prijave se radi drugih poslov ne bomo ozirali. Priglasite se kmalu! — Pripravljalni odbor.

BOSTANJ.

Umrja je nazle smrti priljubljena in spoštovana okrajna babica Frančiška Vene.

MIRNA PEČ.

Hude pritožbe se slišijo zoper cesto na kolodvor. Kolesa se udirajo do pest, otroci izgubljajo škornjice v blatu. Potrebno bi bilo, da se tisti, ki jim je izročena skrb za cesto, to uvidijo in kaj pametnega ukrenejo.

MIAN.

Ob novem letu je župnija štela 1005 duš. V zadnjih dveh letih je bilo namreč lepo števílo krstov, pogrebov pa malo. K temu števílu je pripomogel tudi Zaboršt, ki je pred dobrim letom pristopil iz dobske fare v našo. — »Domoljub« je v letošnjem letu pridobil 23 novih naročnikov, tako da jih ima skupno

137. Vsačdanji »Slovenec« je imel do novega leta 14 naročnikov; upamo, da bo še napredoval. — Dekleta so k Svečnici končale začetni čipkarski tečaj. Dr. Breznik jim je za to odstopil svoje stanovanje, za kar so mu dekleta zelo hvaležne. Z nenavadno skrbnostjo so se oprijele klekelnov; videlo se je, da jim gre zares. Le krepko naprej!

SMARTNO PRI LITIJI.

Na Svečnico prirejena orliška akademija je privabila kljub slabim potom proti pričakovanju veliko občinstva. Vsem je izredno ugajala; posebno lepo so bile izvajane: »Tri dobe češke zemlje« in »Za materjo«. Slovensko je bil tudi sprotjem novih članic. Iz načelnega govora je občinstvo spoznalo cilj in tudi potrebo orliške organizacije in s tem dnem je odpadel marsikak predsodek v orliški organizaciji, bodisi od strani staršev kot od strani deklet. Ker se bodo odslej vršili sestanki, predavanja in telovadba ob nedeljah popoldne, bodo lahko sodelovali tudi oni, ki ne utegnejo zvečer. Dekleta, prijavitelice, tu imate priliko naučiti se masikaj koristnega za sedanje in poznejše življenje!

Na občnem zboru podružnice »Slovenske Straže«, katerega se je udeležilo precejšnje število mož in fantov, se je sklenilo: po naših lokalnih postaviti nabiralnike, prodajati razglednice ob društvenih prireditvah, v kratkem prirediti javno predavanje, nabirati no-

vih članov. Za predsednika je bil izvoljen g. Rovšek, ki je imel ob priliki občnega zbora lep nagovor o pomenu in potrebi »Slovenske Straže«.

»Osrečujoče« za našo furo je v teh težkih časih to, da imamo kar tri plesne šole. Premalo nas še tepe pomanjkanje in revščina, ko imamo za rajanje vedno dovolj. Kakšno koristi bo pa to v vzgojnem in moralnem oziru za našo mladino je pa drugo vprašanje. — »Domoljub« je narastel od 74 na 167, »Slovenec« je novih 6, drugi časopisi so ostali na višini, upamo, da bo tudi Mohorjeva družba. Ta družba, ki nam nudi skoz in skoz počemno berilo, je naša narodna last, nato jo podpirajmo in dvignimo.

TRATA V POLJANSKI DOLINI.

Naš poziv v 1. številki letošnjega »Domoljuba«, da naj Poljanci naročajo več krščanskega časopisa, da tako zajezijo vpliv svobodomiselnega, ni bil brez uspeha. Samo v tratarski župniji je novih naročnikov »Domoljuba« okrog 30. V tem prednjačijo vas Hotavlje z 11 novimi naročniki. — V tem smislu danes ponovno pozivamo naše očete in matere, da naj nudijo svojim otrokom, kot tudi poslom, pravega čtiva, ki jim bo dal načelno trdnost in jih poučeval o vseh važnih vprašanjih tako gospodarskih, gospodinjstkih kot socialno političnih in to nudi za naše pežežne ljudi gotovo najbolje »Domoljub«.

Tukajšnji politični nasprotniki skušajo najbolj omalovaževati delo SLS v oblasti skupščini. V tem oziru najbolj zavijajo dejstvo o novih oblastnih davkih, ozir. nakladah. S hudobnim zavijanjem dejanskih naklad, kot da bodo te težje davkov nosili tudi di-

Janezovih oči je gorela sama skrb za dekle. Bieda je bila Cilka v obraz, strašno bieda, in modre oči so ležale globoko pod vekami in so bile kakor dve veliki solzi. Toda njena beseda je zvenela trdo in peča gotovo, čeprav sta se stiskali ustnici druga na drugo, da je kri izginila iz njih.

V cerkev pa ni mogla. Tudi mati niso šli in Janez ne. Samo očeta ni strpelo doma. Merda so šli zato, da bi Križanemu povedali svojo skrito skrb in njemu zapuili srce, ki z ljudmi ni znalo govoriti, ampak samo nemo z Bogom, ki tudi tiho, neslišno prošnjo razume. Mati in Cilka sta ostali v hiši. Janez pa je odšel pod tepko pred hišo in legel v njeno senco. Nekaka soparica je ležala v zraku, Janez pa je bil truden od dolge in naporne poti ter neprespance noči.

Tako Janez dremlje v senči in misli na Cilko in Matevža, ko začuje na kolovozu od Jerama sem korake. Preden se vzravna, da bi natančneje pogledal v globel, posveti v solncu bajonet in za njim se prikaže financar Ivan. Vsa kri zgine staremu Janezu raz obraz in kakor bi ga modras užgal, plane kvišku in stopi financarju nasproti.

»Ne hodite dalje!« ga ustavi in pokaže na cesto za porobkom. »Tam doli pojte!«

Financar ga gleda začudeno.

»Zakaj bi pa tu mimo ne smel?«

»Ali res nimate nič srea in hočete dalje, ko veste, da bi vas videla Cilka!«

»Pa kaj bi bilo potlej!«

»Lahko si mislite!«

»Ali je kaj hudega?«

Janez molči, a se ne umakno s poti. Financar skomizgne z ramama in hoče mimo hlapca dalje.

»Tu ne greste naprej!« se postavi Janez trdo pred stražnika in dlani mu šame od sebe skočijo v pest.

»Ti mi boš branil, hlapec?«

»Če me ubijete, se ne umaknem in vas ne pustim dalje!«

»Bomo videli!« stopi financar jezno dalje in hoče odriniti hlapca.

Gospod!« sopo težko Janez in zgrabi stražnika za roko. »Dajte si zlepa reči, ne hodite mimo hiše, ker bi vas videla Cilka, ki je komaj iz medvice vstala.« Glas trepeta starcu in trda beseda se v prošnjo izprevrže. »Ako bi vas videla, bi ne mogla vzdržati in znova bi jo prijel. Saj imate vendar srce in veste tudi, kaj bi znova vzbudili v Cilki! Ona ve, da ste vi streljali na Matevža!«

Stražnik ne sili dalje. Tudi njemu se zgane nekaj v srcu, ko vidi pred seboj hlapca, starega Janeza, ki prosi, prosi za Cilko. Že meni oditi nazaj in vprek po parobku na cesto, ko stopi Cilka na prag in ugleda financarja in Janeza.

Financar prebledi tako močno, da Janez opazi bledico in se v težki slutnji ozre. Ko vidi Cilko, se mu koleno ušibita in skoro bi klecnil v travo. Hoče dati znamenje Cilki, ji reči, naj gre v hišo; toda Cilka že stopi proti njima trdo in odločno z brezizraznim obličjem, ki govori samo o tem, da ni krvi v njem, ampak je vsa v srcu.

»Čujte, ali veste dobro, da ste Matevža zadeli?« vpraša suho financarja. Čuden ogenj ji zagori v očeh.

Financar prebledi še bolj in komaj izdavi besede iz sebe:

»Priseči ne morem. Cilka; ali videl sem, da je omahnil, ko sem sprožil vanj, in padel vznak.«

Dekle prebledi in tema se ji za hip naredi pred očmi. Janez jo gleda s plašenimi očmi.

»Cilka, nisem mogel drugače! Tudi ona dva sta streljala in Tilen je z nožem mojega tovariša. Saj veš, služba je služba!«

žalostno, da je razlika na korist poročenim tako majhna. Na vsak način je pa po vsem tem v korist javnega miru in reda in varnosti, da se kolikor mogoče vsi moški uklonijo v zakonski jarem, ki jih ukroti in napravlja dostopne kulture!

Ameriški zakon o prepovedi alkoholnih pijač je v veljavi že 8. leto. Nasprotniki protialkoholnega gibanja poudarjajo, da je tokom zadnjih sedem let, odkar ta zakon obstoja, umrlo 65 tisoč oseb, ki so zauživale strupeno ali pokvarjeno žganje. Prijatelji prepovedi, ki imajo ogromno večino, pa dokazujejo, da bi umrlo še več ljudi, ako bi bile alkoholne pijače svobodne, in da so družine, kakor posamezniki, posebno pa država ravno vsled prepovedi veliko na boljšem — pravno in gospodarsko.

Od 35.000 policijsko aretiranih v letu 1926 na Dunaju je bilo 20.000 pijanih.

Potrleja producirajo največ Zedinjene države Amerike, takoj za njimi pa — Rusija.

Novo veliko zrakoplovno pristanišče je v Croydonu na Angleškem. Sprejme lahko 35 aeroplanov največjih tipov.

rektno kmetje in sploh podeželani, skušajo pri nezadostno poučenih ljudeh pripravljati nerazpoloženje za SLS in njeno delo tako v narodni kot oblastni skupščini. Ne pomislijo pa, ko agitirajo oziroma hujskajo proti višini davkov, posebno proti licenci za plesne veselice, da sami najbolj in največjo davščino nakladajo ljudem s tem, da nedeljo za nedeljo prite jajo plesne veselice ali »bale«, kot rečejo, in tako posebno mlade ljudi navajajo na zapravljanje dušnih, telesnih kot gmotnih vrednot. — Ko bi jim bilo res kaj za narodne baginje, kot pravijo, ne bi nudili sami nedeljo za nedeljo prilike za tratenje narodnega premoženja in bi pomislili, da današnje gospodarsko stanje našega ljudstva tega ne prenese, brez ozira na škodo v нравnem oziru.

IZ KRANJSKEGA OKRAJA.

Zanimivo je opazovati lažnivo agitacijo naših samostojnih ob tržnih dnevih v Kranju. Skoro vsak ponedeljek pridejo s kako novo lažjo. Tako so tudi pred par tedni zagrali krik po kranjskih gostilnah in trgu, češ, da so poslanci SLS dovolili, celo zahtevali prost brezcarinski uvoz krompirja, mi ga pa še za noben denar ne moremo prodati. Vidite, taki so poslanci SLS. Navalivali so na naše pristaše povsod: v gostilnah, na trgu in cestah: no sedaj pa imate Brodarja itd. Pri-povedovali in trdili so to s tako vnemo, da so naši pristaši mislili, na tem pa morda le mora nekaj biti. Na zadnjem zborovanju zapupnikov, pa je to laž in intrige samostojnih prav pošteno razkrinkal poslanec Brodar, da je to čisto gola izmišljotina samostojnežev. Tudi te in enake vrste laži samostojnih ne bodo rešile njihove stranke, pravi Brodar. Če jim gre slabo, naj se ne jezijo nanj in našo stranko, sami so krivi.

DOLENJSKI POTNIK.

Dne 30. januarja sem bil na zboru delegatov SLS iz novomeškega okraja. Poročala sta na dobro obiskanem zborovanju narodni poslanec dr. Kulovec o delovanju narodne skupščine in političnem položaju ter oblastni poslanec dr. Česnik o delu oblastne skupščine. Zbor zapupnikov je izrekel zaupnico Jugoslovanskemu klubu in klubu SLS v oblastni skupščini. — Govorilo se je tudi o važnih smernicah krajevnega političnega dela ter izvolil v smislu poslovnika okrajni odbor, obstoječ iz 11 članov, kateremu načeluje tročlansko načelstvo iz predsednika prof. Ambrožiča, tajnika Munde in blagajnika župnika Vovkota.

Dne 5. februarja se je vršil po prvi maši javni shod SLS v Stopičah, dne 12. februarja v Šmihelu, na katerih je poročal oblastni poslanec dr. Česnik.

Stara knjiga.

(Dalje.)

Zvečer je spravila otroka v posteljo, oblekla najboljšo obleko in dala še dve kepi premoga na ogenj, da bo imel Karel toplo v kuhinji.

Čital je star časopis in nenadoma udaril s pestjo po mizi.

»Jutri bo dal oglas v časopis radi branjarije. Bog ve, kdo bo prišel v hišo...« se je jezil.

»Kdo... kdo bo dal oglas v časopis?«
Mlada žena je bila že med vrati, vse njene misli so hitele proti cilju.

»No, Lotrič! Mogoče misli, da imajo ljudje toliko denarja odveč, da mu ga bodo kar nasuli za to luknjo.«

Toda Marija ga ni niti poslušala. Ni si pustila pokvariti prazničnega razpoloženja. Stekla je iz hiše, kot bi hotela v resnici v paradiz.

Mož je še nekaj časa sedel, strmel je v časopis, nato pa je z enim mahom vrgel vse na tla. Pri tem pa je padlo še nekaj na nekaj težkega mu je udarilo na nogo. Preklinjaje se je sklonil. Ni vedel, kaj naj bi ležalo tu na kuhinjski mizi pod papirjem. Nenadoma je držal v roki ono staro knjigo, ki jo je brala Marija.

Njegova usta so se naglo zategnila in kot v megli je zagledal pred seboj staro ženo, ki jo je klical za staro mater in ki je imela tudi tako staro, debelo knjigo. In spomnil se je, da je ljubil to staro ženo bolj kot vse druge ljudi na svetu.

Mehanično je listal po knjigi, jo zaprl in zopet odprl, nič ni bral in tudi ni hotel nič brati. Nato pa... tu so stale besede, ki jih ni mogel prezreti. Lotila se ga je radovednost, se borila s prezirom in uporom, nato pa je sedel nepremično in bral:

»... Kaj trguješ, moja duša, in si žalostna v meni? Čakaj na Boga, zakaj hvaležen mu bom, ker mi je pri tej priči pomagal...«

Kaj je prihajalo tu v kuhinjo, se spenjalo iz vseh temnih kotov ter šepetalo in govorilo?

Mož je prisluškoval in ni vedel ničesar... ničesar, razen, da leži pred njegovimi očmi stara knjiga, katero bere, a je ne razume...

Ko je stala Marija pred kinom, jo je obdajala krog in krog taka množica ljudi, da prav za prav ni mogla razumeti, zakaj je baš danes tako velik naval.

Ko je stala končno pred okencem blagajne in je s tresočo se roko naštel denar, sta oba uradnika za okencem nekaj trenutkov radovedno ogledovala njen suhi obraz, njen revni zimski plašč in nato številko na njeni vstopnici.

Nekdo se je zasmjal. Množica ljudi, ki se je gnetla pred blagajno, je hipoma utihnila. Oni uradnik, ki je še vedno obotavljajoč se, vrtil v roki Marijino vstopnico, je rekel: »Častitam! Vi ste desetisočič obiskovalec. Prosim Vas, potrudite se v pisarno, da boste dobili razpisano nagrado...«

(Konec prih.)

Prodaja posestva

v Grahovem pri Cerknici.

V nedeljo 4. marca ob 11. uri dopoldne se bo vršila v

gostilni pri Kraju v Grahovem pri Cerknici prostovoljna javna dražba dveh kmečkih posestev: dve hiši št. 27 in 91 z gospodarskimi poslopji, 13 hektarov in 50 arov zemljišča, 2 hektara in 51 arov gozda. Prodajalo se bo po posameznih parcelah ali tudi skupno. — Informacije posreduje Zadržna banka v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

Priporoča se PRVI SLOVENSKI ZAVOD

Vzajemna zavarovalnica

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA 17,

ki je edini te vrste — Podružnice: v CELJU, Breg št. 33 — ZAGREB, Hacelnova ulica 12 — SARAJEVO, Koroševa ulica 15 in v SPLITU, ulica XI. puka.

»Čudno, pri meni je sobni slikar rabil štiri dni, predno je kuhinjo poslikal, pri vas je bil pa v poldrugem dnevu gotov.«

»Kaj bo to čudno! Moja kuharica ima že čez petdeset let, vaša va 21.«

BRINJE (najcenejši predmet za žganjekubo) dobite najceneje pri

Fran Pogačniku, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potreščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Dr. Milan Kopas

zdravnik v Novem mestu, ordinira na Glavnem trgu v hiši g. pl. Fichtenau, od 9. do 12. dopoldne in od pol 3. do 5. popoldne.

1000 kg sena prve košnje in 500 kg slame (otepov) ima na prodaj Fr. Ložar. Trzin št. 45. Cena po dogovoru.

Izmed 3 mladih, konj dela vajenih eden na prodaj pri »Solncu«, Savije št. 28. Ježica.

Semenski fižol à Din 450, večje množino na prodaj. F. Novak, Ribnica št. 84. Dolenjsko.

Dober zaslužek

dobi vsakdo (moški in ženske), ki je pošten in hoče delati. Priložiti 2 Din. — »Brezalkoholna produkcija«. Ljubljana, Poljanski nasip 10/c.

Učenca za kovaško obrt za sekire, iščem. Janez Pokorn, Škofjaloka.

Harmonij ali glasovir kupim. — ČEBELE A.-Z. nekaj panjev prodam. — Iv. Zupan, Trstenik, p. Kranj.

Blapca sprejemem za takojšen nastop, ki ima veselje do kmetijskega dela in konj. in je nekoliko vajen na vodni žagi. Plačilo po dogovoru. Alojz Petrič, Lipsenjt. št. 39, p. Grahovo pri Cerknici.

Kovaški učenc se sprejme. Ivan Primc, kovač, Radeče št. 103, p. Zidani most.

Kmetško dekle

se sprejme kot služkinja v župnišče v Nemški Loki pri Kočevju.

Stanovanje zastoj

sadni in zelenjadni vrt, toliko njive, da se more rediti 1 prašič, dobi družina, katere žena bi pomagala poletiti pri poljskih delih in na travniku, mož pa bi šel za zaslužkom. Oglasiti se je pri županstvu št. Vid nad Ljubljano.

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic. „Dubied“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obrokel

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika Pouk v vezenju brezplačno. Večletna garancija.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«

Mlado lice

lahko ohranite do pozno starosti, ako ste za to skrbeli, predno je lice začelo veneti. — Mladeniško svežino je treba čuvati, dokler ne mine. Rabite za nego Vašega telesa, Vašega lica, Vaših rok in Vaših las:

I. FELLERJEVO PRAVO KAVKAŠKO POMADO ZA VARSTVO LICA IN KOŽE, Vam izgleda gube in brazgotine, dela kožo gibko in nežno, briše sledove staranja, ustvarja mladost in lepoto. Iznemadilo Vas bo, s kakšno brzino izginejo solnčne pege, kožne brazde, rudečilo nosa, mozolji, zajedavci in drugi vsako rasti nedostaki kože.

II. FELLERJEVO MOČNO POMADO ZA RAST LAS, katera preprečuje izpadanje las, prerano osivenje, čisti lasne luskinke, dela lase mehke, bujne ter pospešuje njih rast

Za poškusi 3 lončica ene ali po 1 lonček od vsake Elsa-pomade z ceno vsaj in vsajno vred za 38 Din

III. ELSA-MILO ZDRAVJA IN LEPOTE, katero ni samo parfimirano toaletno milo, temveč vsebuje v sebi tudi medicinsko proizkušane dobrodelujoče sestavine, katere prodirajo v Vašo kožo in jo vzdržujejo zdravo, lepo, mlado in Vašo zunanost mladeniško svežo.

FELLERJEVA PRAVA MILA ZDRAVJA IN LEPOTE SO:

- Elsa-lilijino mlečno milo
- Elsa-rumenjkovo milo
- Elsa-glicerin milo
- Elsa-boraks milo
- Elsa-katranovo (šampon) milo
- Elsa-milo za britje

Poizkusite jih Nikdar ne boste rabili drugih mil!

Za poškusi 5 komad. Elsa-mila z omotom in pošiljmo vred 52 Din
V vašem lastnem interesu je, da pošlete denar vnaprej, ker plačate po povzetju radi poštnih stroškov 19 Din več.
Narodna naslednje tovarne lekarnar

EUGEN V. FELLER, STUBICA BONJA
Hrvatsko :: Elis trg 16.

Ženini in neveste

predno si kupite bala, oglejte si manu-fakturno blago v trgovini

Josip Šlibar

Ljubljana, Stari trg št. 21 (poleg Zalaznika)

Gospa kuharici: »Toda Mina, kadarkoli pridem v kuhinjo, sedi policaj pri vas. To vendar ne gre.«

Kuharica: »Mar imate slabo vest?«

»Torej si tudi ti priveslal v zakonski pristan?«

»Da, toda jaz nisem vedel, da so na svetu tako viharna pristanišča.«

TVORNIŠKA KEM. IN DIZ. BARVILAKOV.FIRME ZA INŠTEKLEŠIA DRUŠTVA Z.O.Z. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI KOPICI
TERPENTIN PIRNEZ
STROJNO ODJE SOLSKE BARVE
UMETNIŠKE BARVE PRAŠNO ODJE
PRAŠNO ODJE
BISTRE ODJATE BARVE

PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA

POLESTROVINA
SCHNEIDER EVEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE!!

Kmetovalci, gnojite s

KALIJEVO SOLJO

na en hektar (150 orala) s sledečimi količinami: 40% kalijeve soli: Na žitih in travnikih: 100—150 kg (50—75 kg na oral). Na krompirju, repi, pesi, detelji in koruzi: 200—300 kg (100—150 kg na oral). Na hmelju, vinogradu in sočivju: 250—350 kg (125—200 kg na oral).

Večjo tu navedeno količino rabite na hektar (oral) tedaj, če v istem letu niste zadostno gnojili s hlevskim gnojem. Vsakolet. gnojenje s 40% kalijevo soljo, superfosfatom in apnenim dušikom je edino sredstvo za dosego največjih pridelkov. Tako gnojenje imenujemo POPOLNO GNOJENJE. Že meš. gnojilo »Witrofoskol Ruso« je zelo priporočljivo.

Agrikulturno kemični grad - ZABREB,

Trg N. br. 4 b,

ki deluje po nalogu znanega nemškega »Kali sindikata«, Vam dá vedno brezplačno vsa potrebna pojasnila in brošure od vseh vrst umetnih gnojil.

Resna ženitna ponudba.

Gospodična 30 let, z gotovino 11.000 Din, pridnih rok, poštna, neomadež. preteklosti, se želi poročiti z značajnim, neomadež. mladeničem 30 do 38 let s primernim premoženjem. - Pisma z natančnim naslovom na upravo »Domoljuba« štev. 1237. — Tajnost strogo zajamčena.

Drevesničarska zadruga v Dorfparjih pošta Škofja Loka.

ima neprodaj več tisoč visokodebelnih sad. drevesc.

Jablane: Baumanova reneta, Šampanjska reneta, Pisani kardinal, Jakob Lohel, Damasov kosmač, Bobovec - in druge zlahtne vrste.

Hruške: Moštnice, Tepke, Rumenke - in druge zlahtne vrste.
CENE JABLANAM: I. vrste 10 Din, II. vrste 8 Din, III. vrste 5 Din. — CENE HRUŠKAM: I. vrste 12 Din, II. vrste 10 Din. — Cene veljajo z ovojnino vred franko kolodvor ŠKOFJA LOKA. - Manj od 30 drevesc ne razpošiljamo.

Na popolnejši

STOEWER

Šivalni stroji

za šivanje, krojenje in čevljarstvo ter za vsak dom.

Praden si obovite stroj, ogledite si to izrednost pri trdnosti

L. Baraga,
Ljubljana
Selskega ul. 6/II.
Brezplačen pouk.
15 letna jamstvo.

Pozor kupci! Prostovoljna javna družba se bo vršila dne 15. t. m. ob 11 dopoldne: 1 hiša z vrtom in 1 hektarjem gorda, na prometnem kraju Dolenjske, oddaljeno 2 min. od kolodvora, za ceno 40.000 Din. Ponudbe, pismene ali ustne, na lastnika Alojzija Bajec, pekovskega mojstra, Mirna št. 45.

Lovske puške

Robert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribolov, kupiš pri: F. K. KAISER, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6. 8972

Hišo zidano, z opeko krito, vse v dobrem stanju, prodam. Posvetvo zelo ugodno in ceno, okrog 50 oralov sveta, na solnčni legi. Redi se 10 glav živine, četrt ure do farne cerkve. Prodajam tudi inventar in živino po dogovoru zaradi preselitve. Cena je 100.000 Din. — Janez Ovcak, Dol pri Hrastniku — Kristan dol 19. 1087

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzslav.: Gospobanka.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000—, vloge nad Din 250.000.000—.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.

Izdajatelj: Dr. Frane Kulovec.

Urednik: Frano Zabret.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Ceč.